

Največji sloven-
ski tednik v
Zedinjenih
državah

Izhaja vsako sredo.

NASLOV
uredništva in
upravnništva:
1951 W. 22nd Place
Chicago, Ill.

GLASILLO K.S.K. JEDNOTE

OF THE GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION

Entered as Second-Class Matter January 18, 1915, at the Post Office at Chicago, Illinois, under the Act of August 24, 1912.

The largest Slovenian
Weekly in
the United States
of America.

Issued every
Wednesday

OFFICE:
1951 W. 22nd Place
Chicago, Ill.

No. 18. Štev. 18.

Chicago, Ill., 10. maja (May) 1916

Leto II. Volume II.

Lokalne vesti.

— Dne 5. t. m. je umrla po kratki in mučni bolezni v bolnišnici sv. Antona 20letna rojakinja, gđe. Frančiška Opravš, ki je bila zadnji čas v službi pri gostilničarju John Zvezichu na Blue Island Ave. Podlegla je za hudu in nevarnim prehladom, katerega si je nakopala pred tremi tedni.

Pokojnica je bila doma iz fare Sromlje, na Soodnjem Štajerskem; v Ameriki je živela okoli 3 leta. Tu v Chicagu zapušča 2 brata in 1 sestro, enega brata pa nekje na farmi v državi New York; v stari domovini ima pa še mater in 1 sestro. Kakor se nam poroča, ni ta prerano umrla rojakinja pripadala k nobenemu društvu. Pogreb se je vršil v nedeljo dopoldne na Summit pokopališču. R. I. P.

— Minilo soboto dne 6. t. m. je zaključil naš "Slovenski strelski klub" v svojih lokalih pri Zvezichu svojo prvo strelsko sezono s primerno domačo veselico in zabavo. Naši slovenski strelci so se baje tega športa že tako privadili, da se ne ustrašijo niti italijanskih alpinec tam ob Soči in niti ne samega generala Villa. Kadar bo nastopila sila in potreba bomo šele videli, kako dobro znajo meriti? Klub šteje sedaj nekaj nad 20 izvršujočih članov. Meseca junija ali julija priredi ta klub izlet v Riverside.

— Stavka v veliki McCormickovi tovarni v našem mestu še vedno traja; zadnji teden se je celo tako razširila, da je ostavilo delo okoli 12.000 uslužbencev, vsled česar delo v velikih tovarnah v mestu na Blue Island Ave in v Deeringu popolnoma počiva. V tej stavki je prizadetih tudi okoli 80 naših rojakov, ki so bili zaposleni v oddelku za izdelovanje poljskih strojev.

Stavkarji zahtevajo v prvi vrsti priznanje unije, pobožnanje plače, znižanje delavnega časa, odpravo dela od kosa in odpravo bolniške blagajne. Dne 5. t. m. se je vršila prva konferenca med zastopniki delavcev in družbo v svrhu poravnave. Ker družba nikakor neče pripoznati vseh zahtev stavkarjev, bode nedvomno ta štrajk še nekaj časa trajal. Žale, da ni med delavci prave solidarnosti kajti dne 8. t. m. se je baje že povrnilo okrog 1000 Poljakov in Slovakov na svoja mesta, ker jim je družba menda privolila nekaj centov več plače na dan.

Delavskega organizatorja J. Dannelija, ki je dne 8. t. m. delil pred tovarno nekeke okrožnice stavkarjem, je policija Lawndale postaje aretirala; bil je pa kasneje izpuščen zopet na prosto, ko je položil zahtevano varščino.

Ako bi ne bilo izdajice, ali skebov v tej stavki, bi se smelo lahko računati na končno zmago v McCormickovi stavki. Ta družba je imela lansko leto okoli \$17.000.000 čistega prebitka, torej bi že iz človekoljubja lahko privoščila svojim delavcem malo večji kosček trdo prislužene kruha. Govori se tudi, da ta tovarna vedno priganja svoje uslužbence med delom, kakor sužnje. Naša iskrena želja je, da bi bila končna zmaga na strani stavkarjev.

— V veliki klavnici Armour & Co. v Chicagu tudi delavci niso več s staro plačo zadovoljni; vsled tega je te dni zapustilo svojja mesta več tisoč mož. Vsi dobro vedo, da dela družba v sedanjem času ogromne dobičke, da bi jim lahko plačo nekoliko zvišala. Žal pa, da tega kapitalisti nečejo upoštevati in gledajo vedno na večje koriti in dobiček svojega lastnega žepa.

Ameriške vesti.

Cerkvena slovesnost v Sheboyganu, Wis.

Cerkvena slovesnost, ki se je vršila minulo nedeljo povodom petletnice slovenske fare v Sheboygan, Wis., je izpadla nad vse lepo in povoljno. Vsled posebnega povabila po tamošnjem domačem g. župniku Rev. Jak. Černetu in duhovnem vodji K. S. K. J. se je te slovesnosti udeležil tudi naš glavni predsednik sobrat Paul Schneller, gl. tajnik sobrat Josip Zalar in urednik našega lista. Več o tem poročamo v prihodnjici.

Odgovor Nemčije.

Washington, D. C., 5. maja. — Danes je došel semkaj težko pričakovani odgovor Nemčije na zadnji ji doposlani ultimatum Zedinjenih držav. Nemška vlada je prišla končno le do spoznanja, da s svojo submarinsko gonjo zadnji čas ni ravnala pravilno. V tem odgovoru jasno priznava vrednost plemenitih načel človekoljubja, ki se mora dandanes gojiti tudi na visokem morju.

Nemška vlada je izdala namreč ukaz vsem poveljnikom podmorskih čolnov, da ne smejo trgovskih ladij, ali parnikov potaplja, brez da bi istih prejeli na to ne opozorili in da naj gledajo za varnost človeškega življenja. Izjema v tem slučaju je le, če bi hotel dotični parnik navzlic opominu nemških submarinov uiti, ali se celo zoperstavljati.

Poleg tega zahteva Nemčija tudi, da naj Zedinjene države opozorijo Anglijo, da bi prekinila in prenehala s svojo blokado. Enako Nemčiji bi morala tudi Anglija in njeni zavezniki gledati na večjo varnost človeškega življenja na visokem morju. V slučaju, da bi Zedinjene države ne hotele teh omenjenih vesele opominit na to točko, — ima Nemčija zopet proste roke, da bo še z naprej ravnala po starem načinu.

V tem odgovoru se Zedinjenim državam še končno predbaciva, da ne ravnajo pravilno, ker pošiljajo samo Angliji in njenim zaveznikom municijo.

Washingtonska vlada ne odobrava nemškega odgovora.

Washington, D. C., 7. maja. — Predsednik Wilson je s svojim kabinetom skrbno preštudiral vse glavne točke zanimivega odgovora Nemčije in se v obče ne strinja z mnenjem, kojega zavzema v tem oziru Nemčija. Predsednik Wilson odločno zanika, da delajo v sedanjem vojnem času Zedinjene države kako prednost Angliji, ker se ji pošilja municijo. Kot nevtralna sila imajo Zedinjene države popolnoma proste roke, da lahko prodajajo svoje blago komur hočejo. Dalje obsodja predsednik Wilson odločno zanikanje, da delajo v sedanjem vojnem času Zedinjene države kako prednost Angliji, ker se ji pošilja municijo. Zato, ker je po mednarodnem pravu popolnoma krivično. Morje se mora snatrati namreč kot lastnino celega sveta, ozirom vseh držav in narodov, torej nima Nemčija nikake pravice lastovati kak del svetovnega morja, kjer bi potapljala s svojimi submarini parnike nevtralnih držav. V kratkem bo predsednik Wilson sestavil primeren odgovor na to izjavo nemške vlade.

Proti povečanju naše armade.

Washington, D. C., 8. maja. — V kongresni zbornici se je danes zavrglo znano predlogo za povečanje stalnega vojaštva v Zedinjenih državah na 250.000 mož. Proti tej točki je glasovalo 221 kongresnikov napram 142. Kongresna zbornica je določila le največje pripestno število stalne armade na suhem 140.000 mož.

K prvi obletnici potopa "Lusitanije".

Photo by American Press Association.

Minulo nedeljo popoldne, dne 7. maja t. l. je poteklo ravno leto dni, ko se je na irski obali potopil največji potniški parnik Cunard družbe "Lusitania" zadet od nemškega torpeda. Na tem parniku je bilo naloženega dosti ameriškega streliva določenega za Anglijo. To je dalo povod, da so ga Nemci potopili brez kakšnega opomina. Na tem parniku se je nahajalo tudi okoli 2000 potnikov kojih večina je našla smrt v morskih valovih. 1198 mož, žena in otrok se je potopilo z "Lusitanijo", med temi je bilo tudi 114 Američanov. Kakor znano, je na "Lusitaniji" utonil ameriški milijonar Alfred Gwynne Vanderbilt, dalje poznani gledališki ravnatelj Karol Frohman, pisatelj Elbert Hubbard, in več drugih odličnih Američanov.

Predržnost Mehikancev.

Alpine, Texas, 7. maja. — Minuli petek zvečer je iznova prekorajlo kakih 200 Mehikancev, pristašev Ville obmejno reko Rio Grande, ter je ta druhal napadla malo ameriško naselbino Glenn Springs v Texasu. Vodja Villistov je bil kolonel Cervantes, ali ravno isti, ki je nedavno napadel tudi Columbus, N. M. V tej naselbini se je namreč nahajal majhen oddelek ameriških vojakov 14. kavalerijskega polka, broječ 9 mož.

Pri tem napadu so bili od Mehikancev ustreljeni trije vojaki: William Cohen in Stefan J. Collock, oboje iz New Yorka, ter Hudson Rogers iz Danville, Ky.; poročja se pa še vojaka Roscoe Tyreja; poleg tega sta tudi 2 ameriška vojaka ranjena. K tem žrtvam se mora še pristeti 10letnega gluho-nemega sinčka Američana O. G. Comptona.

Dalje se tudi semkaj poroča, da so Mehikanci odvedli s sabo preko meje tudi dva ameriška farmerja, kojima so prerezali vrat. Nad vse graje vreden je umor 10letnega, že omenjenega gluho-nemega dečka. Mehikanci so ga vsled tega ustrelili, ker jim ni zamoget dati nikakega odgovora na postavljena mu vprašanja. Pristaši Ville so najprvo z letelimi bakljami zanetili barako, kjer so bivali ameriški vojaki; ko je bila baraka že v ognju, so skušali ti vojaki uiti skozi okna, a dobro merjeni strelji Mehikancev so končali življenje gorinavedenih 3 ameriških konjenikov.

Minulo nedeljo popoldne, dne 7. maja t. l. je poteklo ravno leto dni, ko se je na irski obali potopil največji potniški parnik Cunard družbe "Lusitania" zadet od nemškega torpeda. Na tem parniku je bilo naloženega dosti ameriškega streliva določenega za Anglijo. To je dalo povod, da so ga Nemci potopili brez kakšnega opomina. Na tem parniku se je nahajalo tudi okoli 2000 potnikov kojih večina je našla smrt v morskih valovih. 1198 mož, žena in otrok se je potopilo z "Lusitanijo", med temi je bilo tudi 114 Američanov. Kakor znano, je na "Lusitaniji" utonil ameriški milijonar Alfred Gwynne Vanderbilt, dalje poznani gledališki ravnatelj Karol Frohman, pisatelj Elbert Hubbard, in več drugih odličnih Američanov.

Maščevanje banditom!

Washington, D. C., 8. maja. — Ko se je semkaj brzojavnim potom naznanilo zopetni predržni napad Villove bande v ameriško naselbino Glenn Springs, je odredil vojni tajnik, da se mora kazensko ekspedicijo v Mehiko znatno pomnožiti. Pri tem se ne bo nič oziralo na zahteve Mehike, da naj ameriško vojaštvo, ki zasleduje gen. Villa v doglednem času zapusti mehiška tla. Ameriška vlada se hoče na vsak način maščevati nad krvoločnim početjem Ville in bode v kratkem odposlala 50.000 milicarjev preko meje v to svrhu.

Pošta za Avstrijo.

Parniki, ki vzamejo avstrijsko pošto, odplujejo iz New Yorka: "Oscar II." 18. maja, "Frederick VIII." 31. maja, "Helling Olaf" 8. junija, "United States" 22. junija, "Oscar II." 29. junija.

Kdor hoče poslati v tem času kako pismo v staro domovino, naj ga odda že nekaj dni prej ali najkasneje tako, da dospe pismo 1 dan pred odhodom parnika v New York. Dobro je tudi, da se označi na pismo pri vrhu "Per S. S. Oscar II." itd.

Inozemske vesti.

Mirovna pogajanja med Berlinom in Vatikanom.

London, Anglija, 8. maja. — Dopisnik tukajšnje "Exchange Telegraph" družbe v Rotterdamu je danes semkaj brzojavil sledeče: Povodom že minulih velikonočnih praznikov je poslal letos nemški cesar sv. očetu v Rim listino, ročno pisano pismo, v katerem je izrazil svojo željo in prošnjo, da naj papež Benedikt sporazumno s španskim kraljem sestavi načrt za doseg svetovnega miru. V ta namen naj bi se skušalo najprvo med vojujočimi se silami priti do zblizanja potom skupne konference.

ročno pisano pismo, v katerem je izrazil svojo željo in prošnjo, da naj papež Benedikt sporazumno s španskim kraljem sestavi načrt za doseg svetovnega miru. V ta namen naj bi se skušalo najprvo med vojujočimi se silami priti do zblizanja potom skupne konference.

Poročevalce te velevažne vesti dalje naznanja, da se je ta plemenita misel začela pri Nemški človekoljubni družbi, ki je te dni razposlala v svet številno tozadnih okrožnic. Velike vrednosti se baš v tej zadevi pripisuje obisk zastopnikov bavarskega in saškega kralja v Vatikanu, ki sta se glede mirovne konference dlje časa nudila pri papeževem državnem tajniku kardinalu Gaspari.

Zedinjene države, mirovni posredovalec.

Rim, Italija, 8. maja. — Tukaj se govori, da se je sv. oče obrnil s ponovno prošnjo do predsednika Zedinjenih držav, da naj skuša po svoji najboljši moči odvrniti spor med Nemčijo in ameriško vlado glede submarinske afeze. Zaeno je papež Benedikt tudi poveljano naprosil predsednika Wilsona za posredovanje v svrhu dosege svetovnega miru.

Velika ruska ladja potopljena.

Berlin, Nemčija, 7. maja. — Iz Krfa se Prekomorski časnikarski agenciji poroča, da se je v Sredozemskem morju koncem meseca aprila potopila neka večja ruska transportna ladja, ker je zadela ob mino. Ta ladja, ki je imela na krovu okoli 600 vojakov se je tako naglo potopila, da se mostovi ni zamoglo rešiti. Številne žrtve, ali trupla teh nesrečnikov so pobrali Angleži skupaj in pokopali na otoku Malta.

Dne 5. t. m. so pa izgubili Angleži svoj podmorski čoln E-31 v danskem vodstvu blizu Horn Reefa. Sovražni podmorski čoln je izsledila, ter končno potopila neka nemška bojna ladja. To vest potrjuje uradno danes nemška admiraliteta.

Obditi napadi Nemcev pred Verdunom.

Pariz, Francija, 8. maja. — Po 77 dnevnem obleganju Verduna so skušali večeraj Nemci zopet prodreti v naše vrste pri hribu št. 304 in na obeh bregovih reke Meuse, a so bili končno odbiti nazaj z velikimi izgubami.

Na istočni strani te reke so naše čete pri Haudromontu pregnale številno Nemcev iz strelskih jarkov; pri donaumontski trdnjavi se je istotako vršilo hudo bojevanje na skoro 2 kilometra dolgi črti; Nemci niso dosegli pri tem nikakega uspeha. Blizu Verduna so naši strelci pogodili 2 nemška letala.

Novi francoski poveljnik.

Pariz, Francija, 8. maja. — Vojno ministristvo je sporazumno z gen. Joffrejem imenovalo glavnim poveljnikom francoske armade pred Verdunom generala Nivelleja, v kojega stavi Francija veliko zaupanja. Gen. Nivelle je izkušen strateg in okoli 60 let star.

Kaznovanje irskih vstašev.

London, Anglija, 5. maja. — Danes zjutraj so bili ustreljeni trije na smrt obsojeni voditelji vstašev v zadnji revoluciji, ker so podpisali proklamacijo irske neodvisnosti. Ti so Patrick H. Pearse provizorični enodnevni irski predsednik, dalje James Connolly, generalni poveljnik irske republikanske armade in Thomas J. Clark, revolucionarni agitator.

Včeraj je pa zadela slična kazen tudi 4 irske vstaše: Joseph Plunkett, Edward Daly, Michael O. Hannahan in William Pearse. Poleg teh je bilo v dosmrtno in večletno ječo obsojenih še 15 revolucionarjev.

Položaj v Dublinu in ostalih krajih Irske postaja sedaj zopet normalen, ker so vladine čete ustaje že popolnoma zatrle.

Obstreljevanje mesta Brindisi po avstrijskih letalcih.

Rim, Italija, 6. maja. — Glasom današnjega uradnega vojnega poročila, se je večeraj pojavilo nad obrežnim mestom Brindisi v Jadranskem morju pet avstrijskih letalec, ki so obstreljevali to mesto. Nekaj bomb je padlo tudi v poslopje mestne bolnišnice, vsled česar so bili 4 bolniki ubiti, 5 pa ranjenih.

Zeppelin nad Solunom.

London, Anglija, 6. maja. — Tekom zadnjih dveh dni so večkrat skušali Nemci s svojimi Zeppelin bombardirati mesto Solun. Tako se je tudi danes zarano zjutraj prikazal nad tem mestom sovražni letalec, katerega se je pa končno pogodilo, da je padel na tla. Vse mostove sovražnega letala je bilo na mestu ubito.

Boji ob Soči.

Berlin, Nemčija, 5. maja. — O operacijah svoje armade na italijanski fronti je izdal avstrijski vojni urad večeraj sledeče poročilo:

Zadnje dni so se vršili pred Tolminom, blizu Boveca in na korški meji hudi artilerijski dvo-boji med sovražnikom in avstrijskim topništvom. Kakor običajno, niso dosegli tudi sedaj pri tem Italijani nikakega uspeha, ker so Avstrijci junaško odbili vse napade.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Aurorčan. Dopis došel prekasno za to številko. Sledi prihodnji. Oglasite se še kaj. Pozdravi!

Dopisi in društvene vesti.

Iz urada tajnika društva sv. Jožefa št. 103 K. S. K. J. Milwaukee, Wis.

Tem potom naznanjam vsem članom gori imenovanega društva, da je naše društvo na zadnji mesečni seji dne 9. aprila t. l. sklenilo, da se korporativno udeležimo slovesnosti, ki se vrši dne 14. maja t. l. ob 2 uri popoldne. Ta dan se bode blagoslovila slovenska cerkev sv. Janeza v Milwaukee; zato prejeto prošim, da se člani zberemo pri cerkvi in potem odkorakamo v "South Side Turn" dvorano. Kateri član se ne bo tega udeležil, se ga bo kaznovalo s 50c globe. Pridite torej vsi!

Konečno naznanjam, da se bo naša redna seja za mesec maj vršila, tretjo nedeljo v mesecu, to je dne 21. maja; vsled tega prošim enj. članstvo, da blagovoli to naznanilo opustevati.

Sobratški pozdrav do vseh članov in članic K. S. K. J.
Louis Sekula, tajnik.

NAZNANILO.

S tem naznanjam članom in članicam društva sv. Petra št. 30 K. S. K. J., Calumet, Mich., da sem prejel od gl. Jednotinega tajnika nove certifikate. Vsled tega prošim, da vsi oni, ki so mi svoje stare certifikate izročili pred 21. februarjem t. l., naj pridejo k prihodnji seji, vršči se dne 14. maja, ter naj si vzamejo s sabo nove certifikate.

Dalje opominjam tudi vse one člane, ki se niso opirali velikonočne dolžnosti, da to v kratkem storijo in da naj oddajo spovedne listke društvenemu tajniku najkasneje do 11. junija t. l.

Kdor se ne bo ravnal po tem, se bo z njim postopalo po Jednotinih pravilih.

Za društvo:
John R. Sterbenz, tajnik.

NAZNANILO.

Vsem članom društva sv. Lovreca št. 63 K. S. K. J., Cleveland, O., se tem potom naznanja, da se vrši prihodnja redna mesečna seja v soboto zvečer ob 7 uri dne 13. maja. in to vsled tega, ker ima v nedeljo Žensko dr. sv. Ane št. 150 K. S. K. J. dram. predstavo v pol. šole, zato se jim je odstopilo naše zborovalno dvorano.

Opozorjam vse člane, da se polnoštevno vdeležijo te seje, ker imamo ukreniti mnogo stvari radi izleta, katerega priredi društvo dne 28. maja t. l. in še mnogo drugega. Razdeljeni bodo tudi novi certifikati, po katerem naj vsak član pride, da mi ne bode delal napote shrambi. Sploh pa se je še popraševalo zanje kaj da bodo došli in sedaj so tu. Pridite naj ponje vsak sam, kajti izroči se ga se le lastniku in ne družemu.

S sobratškim pozdravom
John Šušteršič, tajnik.

Standard, III.

Cenjeni sobrat urednik:—
"Kdor čaka, ta pričaka!" — Tako nam veli že staro pregovor. In res nam je po večmesečnem pričakovanju napočila zopet ljuba in svetoča pomlad, v vsem svojim krasu in cvetu. Veselimo se je torej in vstanimo z zimskega spanja.

Naj Vam omenim, da nismo prebili letošnje velikonočne praznike v žalosti ali morda celo v spanju! Ta dan nas je šlo več skupaj obiskat znanca in prijatelja v Carbon Hill, Ill.; po slovenski bi ta kraj nazivali "Ogljeni hrib." Poznana nam je dobro ta naselbina še od tedaj, ko smo svoječasno ondi kopali črni "dijamant;" preselili smo se pa polagoma drugam. Oni, ki so se v Carbon Hillu ostali, se nič kaj ne pohvalijo, ker je samo še en premogovnik, ki počasi obratuje. Poleg tega je pa tudi več delavcev ondi zaposlenih v veliki tovarni ali "ceglarnici," kjer se žge iz ilovice cevi za odtoke. Te cevi rabijo največ kmetovalci. Dve milj od te naselbine se nahaja tudi velika krojačnica, kjer je zaposlenih kakih 400 delavcev; med temi je tudi nekaj naših rojakov.

Ko smo se podali na ta prijateljski obisk, smo vzeli s sabo rojaka Ig. Kukmana, ki si je naprtal tudi neko "bakso," in sicer muzikalično v obliki harmonike, da nam je delal na velikonočni ponedeljek zabavo v veseli družbi. Bili smo zelo veseli in domačem krogu ob glasovih našega narodnega muzikaličnega orodja, osobito se radi tega, da smo se sestali vsi zdravi in zadovoljni, upajoči, da bi bili še v prihodnje tako kot nam pravi naš pesnik, približno takole:

Kjer je narod zdrav, krepak,
Tam ni prepirov, ne težave.
Kjer smehljajo se obrazi,
Tam veselje je doma.

V imenu cele naše obiskovalne ekspedicije izrekam tem potom vsem rojakom v Carbon, Ill., prav lepo hvalo za Vašo postrežbo, prijaznost in gostoljubnost, osobito pa še cenj. družini Mustar in Korele. — Ker nisem jaz noben spreten plesalec, se mi ni peta na plesu tako gladko sukala kot drugim. Menda sem marsikateri stopil na prste. — No bom pa prihodnjic obul manjše čevlje. Upam, da nevarne rane, ali poškodbe nobeni plesalki nisem prizadel.

Veliko zabave in smeja nam je ta dan naredil naš rojak J. J. s svojim posebnim plesom. Da ta rojak prekaša vse Amerikance v tem oziru. — Mislili smo, da se bode poslopje porušilo, tako je bil ta rojak pri plesu hitrih nog.

Naselbina Carbon Hill ni tako velika, kot si jo morda predstavljate. Povem Vam, da je ondi naseljenih samo pet slovenskih družin. V Carbon Hill živeti Slovenci so pa navzlic temu lahko pomiselnosti; med 5 družinami so 4 ameriški državljani. Pri zadnjih mestnih volitvah sta bila dva Slovenca izvoljena aldermanom; vsa čast jim, ker taki slučajji so po tako malih slovenskih naselbinah zelo redki.

Največ je tam Polentarjev. Oj ti Polentarski slavčki ti, kako lepo so zakrožili, da je Gorica že v njih rokah! — Dober tek! Le naj uživajo tako neumno veselje. Gorico imajo že dolgo časa, a samo — na papirju. Menda so zato tako dobri? streli, ker se jim preveč roke tresejo vsled preveč zaužitih makaronov in polente?

S pozdravom

Valentin Fortuna.

ZAHVALA.

Spodaj podpisani se najtopleje zahvaljujemo gg. gl. uradnikom K. S. K. J. za hitro in točno izplačilo posmrtnine po naši pokojni materi Neži Lenček.

Ob enem toplo priporočamo si. Kranjsko Slovensko Katoliško Jednoto vsem rojakom in rojakinjam.

Lorain, Ohio, dne 4. maja 1916.
**Anton Lenček, soprog
Antonia, Amalija, Marija,
Frank, otroci.**

Mogočni Soči.

(Zložila Marija pl. Reija.)

Mogočna Soča ti,
Ki zlivaš se med bojem,
Naj tudi jaz sedaj,
Ti pesem to zapojem.

Glej barvo svojo le. —
Prej čista vsa, zelena
Si tekla čez ta kraj;
Zdaj si okrvavljena.

Sred' boja, groma se
Preplašena, rudeča,
Planinska hčerka ti
Vališ naprej solzeča.

Pomemben je tvoj tek
V slovenski domovini,
Ker onim vsem si up,
Ki trdnji so, edini.

Branik si v času tem,
Ti Soča jim največji;
V tolažbi govoriš
O njih prihodnji sreči.

Trdnjave večje res
Ta svet še ni sestavil;
Čeprav iz jekla bi
Jo zgradil in napravil.

Sovražnikova kri
Te dan za dnem zaliva. —
A ti si naša še,
Ker si nepremagljiva.

Ohrani naj te Bog
In čuva te pogina! —
Za tabo bi preveč
Jokala domovina!

Narasla si že, — da
Si čuvala bregove.
Gorica ljubo nam,
Poznaš svoj rod, sinove.

Preveč plakala bi,
Ti Soča se jezila,
Če tujca noga brez
Bi tvoj le prestopila.

Saj poslušala si,
Gregorčičeve klice,
Ko tebe sodil je:
Branik da boš pravice.

Sedaj špolnila ta
So vsa se obetanja;
Prišel je oni čas,
Prišel je dan spoznanja.

Zato oj Soča ti
Vso svojo moč razvijaj!
Sovražnika, tatu,
Preženi in odbijaj!

Da pomnil vedno bo:
Da naše pokrajine,
So bile dolgo last,
Slovenske domovine!

Opomba uredništva:

Gori navedeno pesem nam je doposlal naš naročnik Anton Kumar v Denver, Colo.; poslala mu jo je 16. letna učenka Marija pl. Reija iz Kozane št. 5 na Primorskem, sedaj kot pregnanka v Italiji.

Slovo junaka.

Zganiha se je breza v pobočju,
Si pomela oči, se začudila, pa poklicala: "Čujete, sestre, vstanite, svatovski se pripravite, naš kralj prihaja!"

In vstalo je življenje v gori, zašumelo je po vrhovih. Zdrzile so se breze, bukvje. Z belimi rokami so si uravnale pisana krila, pogladile so si razmršene lase in zatakale v kite zelenja. Zasenčile so si oči, pa se zagledale v dolino.

Po solnčni cesti dirjajo iskri belci. Za njimi zlat voz in v njem se pelje pomladni dan v deželo. Zlata krona sega visoko v višave, žezlo leskeče draguljev, dan sedi sredi voza s smehom na ustih, s svežimi lici, z bistrimi očmi in z dano voljo. Voznika ni, belci jadrno hite, za njimi gre zelenje, veselje, vrisk.

Začudi se Jerica. Že tri leta hodi na to njivo ob cesti, pa ni bilo še kaj takega, ni še videla podobnega voza, tega kralja, teh belcev. In vse tako leskeče... pa so pravili stari oči, da pridejo slabi časi, polni bede, truda in skrbi. Ne bo več mladih fantov. Trije stari očete se bodo zbrali na širokem polju pod visoko goro in se bodo pomenkovali, odkod so prišli, bodo tožili ter majali s sivimi glavami... Danes pa Jerica ne razume tega očetovega prerokovanja, ko vendar vidi z lastnimi očmi, da je ravno nasprotno, da je neizrečeno lepo na svetu. Mahoma je vse okrog nje v svežem zelenju. Hitreje ji bije srce, dvigajo se ji prsi, ustni ji trepečejo, oči ji svetijo. Polasti se je neznano hrepenenje, neutešno, silno. Hoče ji srce na dan, da zavriska tja v dalje v solnčno plan za zlatim kraljem. Dvigne roke, pa začuti v laseh kito rož, ki jih je v trenutku zasejal pomladni dan. Tudi njo je napravil svatovsko, kakor bi pričakovala tudi ona nekoga, ki ima priti po dolgem času.

Dvigne glavo Jerica. Nekje v dalji začuje šum, ki postaja vedno glasnejši, čistejši. Kmalu se razlegnejo glasovi čez vso ravan. Pesem, prava pesem, mila, pa vesela, sveža in razkošna, kot angelsko petje, pa gredo glasovi daleč pod nebo, preko poljan, po šumih, od vseh strani, na vse strani.

Oči ji zastrme v daljavo. Na široke cesti vstaja oblak zlatega prahu, iz njega se vzpenja v zrak zastava, raztrgana, krvava, umazana. A ponosno plapolja, krepko vihra v pomladnem vetru. Močnejše zadoni petje, mogočno iz stoterih grl. Pesem poje o pomladi, miru, domovini in ljubezni.

Jerica stoji nepremično. Čuti, kako ji vre po žilah, nekaj blaženega ji gre preko duše. Čaka... Zastava prihaja bliže, za njo krdelo s trdnimi, a umernim korakom. Že razloči Jerica postavne fantje so to, junaki, ki se vračajo iz vojske. Obrabi so jim rjavi, očrneli, obleka umazana, ohlapna, orožje zarjavelo — iz oči jim gleda jeklena samozavest, zrejo predse in stopajo naprej. Pred njimi v prvi vrsti, z zastavo v mišičastih rokah in na široko ramo vprto, stopa postaven, lepo zrasel, močan fant. On umerja krdelo korak, vodi ga. Petje doni svečano, pa buči mogočno, zastava vihra, plapolja, kakor bi se pogovarjala o slavni čini junakov.

Zdaj ovinek... Jerici zastane dih, pobledi v obraz, v prsih ji burka, tresejo se ji noge, mrzlično izteza roke in neizmerno radosti pretrgano kliče: "Prišel si... vrnil si se, Peter... pozdravljen od mojega gorečega srca... tisočkrat pozdravljen... Uresničila se je moja vroča želja... uslišana je moja prošnja... zdaj ostaneš pri meni — moj si!"

Z iztegnjenima rokama hiti k cesti, kliče... prosit... Krdelo stopa mimo, zre resno predse, zastava, vihra, pesem doni... Se obupen klie Jerice — katerega pa zadušijo mogočen, ubran popev, ki grmi čez plan do gor, od obzorja do obzorja...

Strahoma je planila Jerica — edina hči krčmarja Stipeta — pokonec. Zravnila se je v postelji in razburjena bulila v temo. Sunkoma so se odprla vrata. S svečo v roki je prihitela mati k postelji. "Kaj je, Jerica? Zakaj tako prestrašeno gledaš... ali nisi ti klicala?"

Mati skrbno povprašuje, zre v Jerico, se ozira boječe po izbi in oknih. "Povej, Jerica!"

"Ne, ne, mati! Ničesar ni! Mislila sem le, da je že dan... da je že svetlo... da treba na njivo k cesti..."

Rahlo prime mati hčerko za tresočo roko. "No, kako moreš kaj takega misliti. Lézi in se pokrižaj!"

Omahnila je Jerica nazaj. Mati jo je previdno odela. Odšla je tiho po prstih iz izbe, zaprla vrata, pa zamajala s sivo glavo in globoko vzdihnila.

Zunaj je padal dež. Padal je gost, ter zagrinjal in ogrinjal....

Daleč v tujini je besnel boj, obupen, krvav...

Anton Gaspari.

VITEZ.

I. Bukovinski, Pittsburg, Pa.

I.

Tja bom stopil na vrtiček,
kjer dehtečih rož grmiček
tajno z vetrom šepetá.

II.

Živih cvetov bom narezal,
Tebi v šopek jih povezal,
naj na prsih Ti vihrá.

III.

Cvetje v šopku Ti poreče:
da Te ljubi res goreče, —
vitez Tvojega sreá!

Smaragd dobiva veliko večjo lepoto in sijaj, ako se ga drži na solne; biseri pa izgubljajo svoj blisč, ako se jih deva v temo.

Razne stvari.

Kdo je povzročil italijansko vojno?

V Sieni v Italiji izhaja list "La Scintilla", ki poroča to-le: "Pred kratkim je prišel v naše uredništvo duhovnik, ki slušbuje v neki vasi v provinci Siena in je pripovedoval vse razburjenje, da mu njegovi sicer vrli kmetje strežejo po življenju, čeprav ne ve, kaj bi zagrešil. Kmetje da so prepričani in vedno ponavljajo, da je on v družbi z nekim drugim gospodom in lekarnarjem storil vse, da je spravil Italiji vojno na vrat. Dalje zatrjujejo kmetje, da je Salandra odgovoril na neko pismo tega duhovnika, s katerim se je spodbujalo Salandro k napovedi vojne, naj bo le brez skrbi, ker vsa stvar je v najboljšem tiru. Zato je za te ljudi jasno, da so vojno povzročili ta duhovnik, lekarnar in še neki drugi gospod." Priobčilo tega lista je ponatisnil tudi "Avanti". Priobčilo priča zadostno o italijanski kulturi in oziroma, priča pa tudi o tem, kako je italijansko ljudstvo proti vojni razpoloženo.

Iz Beograda.

Število prebivalcev Beograda je doseglo sedaj že 60.000. Z dovoljenjem vojaškega poveljstva se prebivalstvo lahko brez težav vrača v mesto. Beograd pridobiva počasi pranje lice. Tisti, ki se vrnejo, se morajo zgledati pri krajnem poveljstvu in izjaviti, od česa bodo živeli. Sumljivih elementov seveda ne puste v mesto. Vlaka že redno vozi v Zemun in od tam dalje proti Novemu Sadu — Budimpešti. Srbsko prebivalstvo je mirno.

Nemški kazino v Pragi

je spremenil svoje ime v "Deutsches Haus", ker je "Kasino" tujka, ki se za sedanjí čas ne spodobi.

Prepovedana sokolska društva na Nemškem.

Češki naseljenici v raznih nemških mestih so tekom let ustanovili celo vrsto sokolskih društev. Zlasti v Berlinu, v Drazdanih, v Hamburku so bila velika češka sokolska društva. Sedaj je nemška vlada češka sokolska društva prepovedala.

Državni jezik na Turškem.

Turška zbornica je sprejela zakon, ki naj uveljavi turški jezik kot državni jezik tudi v gospodarskem življenju. Vse trgovske družbe na Turškem se morajo v bodoče posluževati turškega jezika kot poslovnega jezika, in sicer domače izključno, tudi v vsej

svoji korespondenci, tuje pa v prometu z uradi, pri privatnih pogodbah in v svojem knjigovodstvu. Dosedaj je bila trgovski in splošni prometni jezik na Turškem francoščina.

Proti govorom v hrvatskem saboru

se je oglasila dunajska konzervativna korespondenca "Information" v dopisu "Iz Ogrske", ki očita hrvatskemu parlamentu, da je pokazal malo zmisla za realne razmere. V debati o poročilu regnikolarne deputacije, ki se zdi dopisniku "Information" predolg, ker je trajala več dni(!), da so bili — ne le od opozicije — izrečeni nazori, kakor da bi tvorila Hrvatska poleg Avstrije in Ogrske nekako samostojno deželo in kakor da bi bila ogrsko-hrvatska nagodba nekako dopolnilo avstro-ogrsko nagodbe. "Information" poudarja da je skupno prelit kri udeležila nedotakljivost dualizma za bodočnost da so Hrvati in Madžari ne le državnopravno, temveč tudi vsled sile skupnih interesov nerazdružljivo zvezani, spas Hrvatske je zveza z deželami ogrske svete krone. Jugoslovanska ideja — v velebrski in velehrvatski obliki je bila v Sarajevu uničena. Lažje bi si bilo predstavljati Ogrsko brez Hrvatske. Ogrska vlada in ogrska opozicija sta si glede hrvatskega vprašanja popolnoma edini; kar je dokaz njunega prijateljstva napram Hrvatom. Slavni pesnik, vojskovodja in politik grof Nikolaj Zrinjski je bil Hrvat, toda svoja dela je pisal v madžarskem jeziku čutil je da je torej Madžara. Tega naj bi Hrvati danes ne pozabili.

Po vojni pridejo tudi žene na vrsto.

V nemški javnosti se živo razpravlja o predlogu, da se naj vplelje po vojni tudi ženska službena dolžnost. Vsaka telesno sposobna žena naj bo zakonito primorana se podvreči eno leto, državni in javni službi, da se izvežba v pango, ki so ženam primerne in za razvoj države važne. Žene bi odslužile svoje leto v bolnišnicah, otroških vrtcih, vzgojevališčih, kuharskih šolah, vzornih gospodarstvih itd. Ta službena dolžnost naj bi bila splošna, kakor je vojaška že moške.

Češki Nemci

nočejo nemških socialnih demokratov. Praška "Bohemia" poroča, da na zadnjem zborovanju bivših nemških deželnih poslancev niso hoteli vsprejeti v zvezo nemških socialnih demokratov, čeprav je to priporočalo več vplivnih glasov.

Beseda učenjaka.

Armand Gautier, član Francoskega znanstvenega instituta in avtor sloveče knjige o prehranjevanju, je nedavno prečital pred Medicinsko akademijo svojo razpravo o zdravilni in redilni vrednosti vina; med drugim se je o tem sledeče izrazil: "Vino naj bi rabil vsak delavec, ki nima zadostne prehrane, vino naj bi jemal starček, kojemu že telesne moči pešajo, — rekonvalescent, planšar, raziskovalec, — oni, ki živijo v mrzlih, vlažnih in močvirnatih krajih, — vojak v zimskih taboriščih" — skratka, vsi oni ki ne živijo v povoljnih razmerah, so prisljeni posvetiti dosti energije da ohranijo svoje zdravje, oziroma da telesno krepost v kratkem zopet zadobijo, — v takih slučajih da ravno vino človeku najbolj hitro moč in krepčilo.

Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino

vsebuje vso redilno moč dozorelega rdečega vina in vse njegove zdravilne lastnosti. Te lastnosti izvirajo iz skrbno nabranih zdravilnih zelišč, primernih temu vinu. To izvrstno zdravilo, ali lek

IZOŠČA ČREVESJE,
ODPRAVLJA ZABASANOST,
ZABRANJUJE BOLEZNI, GLAVOBOL, I.T.D.
POSPEŠUJE BOLJEŽI PREBAVO,
VRAČA TEK (OKUS),
KREPČA TELESNI SISTEM,
ODPRAVLJA POBITOST,
VRAČA TELESNO MOČ
OBUJA DELOVANJE ORGANIZMA,
POVEČUJE NAŠO MOČ.

Radi tega ako hočete, da boste okrevali in se dobro počutili, zahtevajte vedno zelo zanesljivo

TRINERJEVO AMERIŠKO ZDRAVILNO GRENKO VINO.

Pri izpahkih, oteklinah, bolečinah v mišicah, otrplih sklepih, poskusite TRINERJEV LINIMENT. Ta vam bo dal zadostilo. Cena 25c in 50c, po pošti 35c in 60c.

V LEKARNAH

CENA \$1.00

Jos. Triner

Izdelovalec

1333-39 S. ASHLAND AVENUE

CHICAGO, ILLINOIS

FRANC PIRC

apostolski misijonar med Indijanci v Severni Ameriki.

(Dalje.)

Ko pridem nekega večera v mesto Leech Lake, od koder sem hotel drugo jutro potovati dalje proti domu, pride k meni Indijane in mi pripoveduje, da njegov oče leži na smrt bolan in želi, naj k njemu grem. "Agava bemad isid!" — le malo je še živ — mi prav. Precej grem z njim. Osem milj daleč stopava po slabih potih in tennih gozdih. Sredi pota nama zapre pot široko in do kolena globoko močvirje; bilo je pa že čez in čez premrzno. Da bi v globokem blatu ne popustil čevljev in nogavic, slečem jih in grem bos čez. Ali joj! kakor stopim, se mi vdere led pod nogo in moje že krvave noge se globoko pogreznejo v blato; — spomnim se krvavega križevga pota svojega Gospoda in Zveličarja — in prenašal sem vse lahko. Ko pridem na suho, bile so noge vse trde in zamrzle; zmročil sem jih in drgnil s suknjo; tako sem jih zopet ogrel in oživel. Brez škode na zdravju sem potoval dalje. Pridem do male, iz hlovov sestavljene hiše starega Indijane. Bila je na kaj lepem kraju, na jedni strani vrt, na drugi prelepo jezero.

Kar začudi se bolnik, ko me zagleda. Ni se me nadejal. Pod mi slabotno desnico in veselja mu zalivajo solze oči. Kaže mi strašno rano, katero mu je v štirih letih naredil naprni rak. Prosi me, naj ga podučim, kako bi se spravil z Bogom in srečno umrl. Obljubim mu vse to in ostanem jeden dan pri njem. Dokončavi svoje duhovno opravilo, poslovi se prijazno s sladkim upanjem, da se vidiva kdaj zopet v nebesih.

To je stan mojih misijonov med Indijanci. V prihodnje se pa nadejam še veliko boljše pri svojih Očipvanih s pomočjo božjo, če mi le kmalu v pomoč priteče nekaj gorečih sodelovalcev in pa, če mi božja previdnost pošlje potrebnih pripomočkov, da izpeljem kar nameravam."

Tudi naslednje leto 1866. je si vi starček še hodil po daljnih misijonih potih, da, s svojim vrtilim vikarjem gosp. Nacetom Tomazinom je ustanovil celo tri nove misijonske postaje na Makvominesu, v Neiačingu pri Leech Lake in v Munisingu ob Cass Lake. Slušajmo zopet sivega moža, kako mikavno opisuje svoje delovanje tega leta v sporočilu prem. knezoškofu ljubljanskemu J. Vidmarju iz Crowinga dne 30. malega srpana:

"Naj smem svojemu domačemu milostljivemu višjemu pastirju sporočiti nekaj vrstic o svojem misijonskem delovanju.

Zadnja zima je bila nenavadno huda, sosebno za me sivega starčka. Zadrževala me je od zunanjih misijonov potov. Spomladi me pa napade huda prsna bolezen. Šel sem še le meseca rožnika med Indijane. V imenu Gospodovem sem obiskal najprej nekoliko starejših misijonov in z menoj moj namestnik in iskreni tovariš g. Ig. Tomazin. Dobro sva jih podučila in oskrbeli. Zraven sem pa še nekaj bolnih ozdravil s svojimi homeopatičnimi zdravili. Ustanovila sva tudi tri nove indijanske misijone. Za to so nas prosili že lani indijanski glavarji sami: na Makvominesu, v Neiačingu ob Leech Lake in v Munisingu ob Cass Lake. Bog je blagoslovil moje delo, da sem že s prvim govorom pridobil srea svojih divjakov za sv. vero in krst. Le škoda, da nisem mogel dela dokončati in jih toliko izučiti, da bi bili res krščeni. Zopet so me namreč napadle prsne bolezni; k temu je jelo še živeča primanjkovati. Moral sem se vrniti in delo odložiti na boljše čase.

Meseca rožnik in pa mali srpan sta za divjake čas pomanjkanja in stradanja. Ta čas nimajo na vrtilih kaj dozorelega; lov ne izda nič in pa še ribe zapuste gorke vode in gredo v daljne globočine mrazlega jezera in rek. Takrat nekteri iščejo po gozdnih rudečih in črnih jagod, drugi se žive ob lubju, ki se drži smolnate kože nekterih dreves. Nekterim pa je jed lastna slina. Grizejo namreč smolo, da se prav veliko slane napravi v ustih, katero požirajo.

Najboljši čas za misijone med Indijanci je od meseca kimoveca do novega leta. Takrat imajo živčeva dovolj; vrtnih pridelkov, divjega riža, rib, zverjadi, in ostanajo skupaj doma, da jih je lahko podučevati.

Ravno zavoljo tega jih nisva na tem misijonskem potovanju mnogo krstila; samo nekaj otrok in pa dve ženski, katerih jedna je bila na smrtni postelji, druga pa v si-vi starosti, tedaj že tudi blizu smrti, — za kar naj bode Bogu hvala!

Pa še druge sitnosti ima misijonar zlasti o tem času na svojem potovanju. Spremlja ga noč in dan gosti roj velikih indijanskih komarjev, ki ga zelo mučijo s svojim strupenim želim, če ni vs zagrenen. Za starega človeka je pa tu di silno težavno voziti se po vodah v malem indijanskem, iz drevesne skorje narejenem čolnu, ki mora sključno čepeti na tesnem prostoru, zlasti če je viharno in valovje pluska čez čolnike in čez človeka v njem ter ga premetava semintje. To ni, kar si bodi za tačega, ki bi se bal smrti.

To vse sem jaz že večkrat skušal, pa vse sem lahko in voljno preстал zavoljo duhovne žetve. Ako indijanski misijonar pomisli, koliko je jedna sama duša vredna pred Bogom, podreti mu ne more sreca noben trud in nobeno trpljenje njegovega stanu.

Škoda, da nimam več duhovnikov, da bi jih razpostavil po svojih misijonih. Zelo se bojim, da bi revnih Indijancev ne premotili protestantski pridigarji. Njih ministri namreč vedo porabiti čas pomanjkovanja ter pridejo med stradalajoče z obilnim živežem, dele jim ga in zlasti glavarem dajo darov, da si jih pridobe na svojo stran . . .

Jaz in moj tovariš Ig. Tomazin sva zadovoljna s pičlo hrano in bomo pošteno obleko. Le takrat prideva v zadrege, kedar je treba po novih misijonih zidati stanovanj in kapelje za božjo službo, pa pripomočkov ni. Ali Bog bode že poskrbel in obudil misijonih prijateljev, da mi pomagajo. Saj vedo, da se s tem udeležijo dobrega dela na čast božjo in zveličanje duš."

Moči 83letnega starčka so jele pešati; nadlegovale so ga hude bolečine v prsih. Nakopal si jih je s padcem čez neki brun na misijonskem potovanju. Začetkom leta 1867. se je zadrževal le v Crowingu in oskrboval misijone po bližnji okolici. Oskrboval je bolnike duševno, pa tudi telesno s svojo homeopatijo. Ker je pa zopet dobil povabilo od treh indijanskih glavarjev, naj pride k njim, odrinil jo je s svojim pomočnikom g. Tomazinom vključno svoji boleznimi na misijon med Indijance, tri dni daleč od Crowinga.

Tudi je še prišel to leto v Crowingu zidati novo cerkev mesto stare na pol podrte. Blagoslovil je meseca oktobra. Vodja bratovščine sv. "Rešnjega telesa" v Ljubljani, dr. pl. Pauker, je poslal misijonarju potrebne cerkvene oprave. Tudi druge podpore je dobil — iz Gorenjskega lepo altarno sliko. Razun te je imel pa še dve drugi cerkvi v delu v Rohe-Laku in (Prairie of St. Marie) Polje Device Marije; blagoslovil jih je koncem septembra tega leta.

Na njegovem misijonskem potovanju preko South Centry je zadela 84letnega starčka velika smrtna nevarnost. Sede na visokem vozu zadremilje slabosti. Voz zadene ob kamen in se strese, starček pa pade raz voz na glavo, da je bil dalj časa brez zavestnosti. Vendar z božjo pomočjo še okreva.

Svetujejo mu tovariši, naj zapusti misijon ter se poda v pokoj, pa njegova gorečnost in ljubezen do njegovih Indijancev mu ne pusti tega. Leto 1870. je preživel večidel na svojem posestvu v Ottertailu še precej zdrav in čvrst ter je oskrboval bližnjo okolico.

Slednjič ga je starost vendar prisilila zapustiti težavno misijonsko delovanje. "Leto in dan je," piše iz Rich-Prairie dne 20. prosince 1872. leta, "kar sem vid že tako zgubil, da ne morem nobene-kega časnika več brati . . . V 87. letu svoje dobe prav hitro pešam. Predlanskem sem opravljal še lahko dvanaš misijonov v francoskem, nemškem in indijanskem jeziku. Letos so mi moj škof ponudili, naj pri njih počivam, ali k večjemu dopustili oskrbovati lahek nemški misijon. Pa že dvakrat mi je lahen mrtvoud žugal s smrtjo; utolažil sem ga pa še vselej s svojimi homeopatičnimi zdravili. Zdaj pa mi noč in dan po ušesih močno šumi in me moč-

no opominja, naj se pripravim k potovanju na svoj slednji misijon."

Vendar pa je zaslužni misijonar Indijancev okrevl še toliko, da je oskrboval v Rich-Prairie nemški misijon, kjer je bivalo 40 družin, ki so tudi po moči skrbeli za starčka.

Indijanski glavarji so svojega ljubljeneča še vedno nadlegovali, naj bi prišel k njim; tako glavar iz Mill-Lake, da bi podučeval krščene Indijance, druge pa krstil. Za to daljno pot prosil tega leta še Leopoldinsko družbo podpore, da bi si zamogel vzdrževati konja in hlapca, ker peš ne more več hoditi. Le tako bode zamogel še dalje delati za dušni blagor Indijancev.

Vendar so mu moči toliko opešale, da je naslednje leto dal slovo Ameriki.

Naj k sklepu navedemo še način njegovega blagoslovesnega misijonskega delovanja med Indijanci kakor ga opisuje sam po svoji mikalni navadi v misijonskem naznanilu ljubljanskemu knezoškofu J. Vidmarju leta 1864., prišedši iz Kranjske nazaj v svoje misijone. Najprvo omenja svoja misijonska potovanja, potem pa piše:

"To pot sem Indijancev veliko oznanoval, kako potrebna je katoliška vera, kakošne zveličalne nasledke ima, in pa koliko koristi in dobrote izvirajo iz sv. krsta. Vse sem jim spričeval z besedo božjo, z zgledi sedanjega in nekdanjega časa. Zavračal sem svoje radovedne poslušalce tudi na znamenja, ki so se v prid njih spreobračanja prikazala na nebu. Na večer pred sv. Tremi kralji leta 1855. in zopet 1862. se je bil prikazal sv. križ, postavljen v polnem mesecu, v prelepem rajskem sijanju, ovenčan z lepo mavrico. To verjetno naše indijanske nejevernike ravno tako kliče h Kristusovi veri, kakor je nekdanj predučna zvezda na nebu tri modre pripeljala molit Kristusa. To moje razlago so si naši Indijanci vzeli tako k sreči, da so me povsod prosili, naj ostanem pri njih in jih učim dotlej, da bodo zamogli biti krščeni in postati stanoviti kristjani. To pa mi pri sedanjih preobilnih opravilih ni mogoče. — Razlagal sem jim pa tudi prikazane lanskega leta, ko se je bila 28. grujna, večer pred Nedolžnimi otročiči, prikazala prelepa monštranea z vidno hostijo v luni v lepem nebeškem sijaju. Rekel sem namreč, da Jezus — prijatelj malih — v dan Nedolžnih otročičev z nedolžnim znamenjem na nebu nejeverske otroke ravno tako kliče h krstu in na pot zveličanja, kakor je še na zemlji živeč vabil male k sebi in jim obetal nebeško kraljestvo. Na to mi je veliko indijanskih mater nosilo svoje male krstiti in Kristusu darovat. Prav rad sem jih sprejemal v imenu Kristusovem, in ko so mi divji stariši zagotovili, da bodo nasledovali svojim otrokom v veri, preselil sem jih z duhovnim prerodenjem sv. krsta kakor nedolžna jagnjčiča s pristršenim veseljem k blaženi čredi Kristusovi.

Na tem prav težavnem, pa silno važnem potovanju med divjimi Indijanci sem prideloval prav vselega sadu. Veliko nejevernikov sem z božjo pomočjo po dobro izvoljenih pridigarh za trdno naklonil, da sprejmejo sv. vero; svoje katoličane pa sem potrdil v spolnovanju verskih dolžnostij. Vendar pa sem krstil malo odraslih. Bil sem z misijonskimi opravili preobložen in nisem imel dosti časa, da bi bil zadosti podučil nevedne divjake v verskih naukih in jih krstil. Sem pa prav veliko otrok povsod slovesno krstil, . . . katerih števila vendar tukaj ne povem, da kje ne zajdem v skušnjavo nečimerne dopadljivosti, ali pa v natolevanje neblage nehvaležnosti. Le sam Bog naj ve, ki v nas dela, ker mi ubogi misijonarji smo le orodje v vsemogočni roki božji, da so misijoni rodovitni."

Res, da pri vseh spreobračanjih divjih Indijancev vselej pričen verski nauk s srenjskim glavarjem in oženjenimi možmi; vendar najmlajše otroke vselej krščujem najprvo iz njih družine, potem po stopinji njih brate in sestre do starišev. Ta pot se mi ne jeverska družina ali pa cela srečna spreobrne in naši veri pridobi. Že o začetku svojega misijonskega delovanja med Otavani in Očipvani sem opazil, kako močno ljubijo stariši svoje otroke. Prav posebno pa še najmlajšega, ki ga imenujejo iz pristrčnosti "zajčka" (obos). Mati svojega najmlajšega otročiča vedno in vedno nosi v naročju, dokler ne more tekati; poljubuje, objemka z vso pristrčnostjo svojega majhnika in ravno tako ljub je mali zajček vsej družini. Ako je tak družinski ljubljeneč krščen, lahko delo je potem misijonarju, vso družino k veri spreobrniti, ker vsi člani take družine iz srca žele lepe sreče svojega ljubljeneča udeležiti se. S kopnenjem pričakujejo časa, da bodo krščeni, ker z njim vred žele srečni biti.

Ako pa tak otrok pred krstom v nejeverstvu umrje, potem mati tako silno objokuje svojega zajčka, da se do krvi v roke grize, mož pa si žalovanja vsak dan skozi leto očrni obraz z ogljem in vsa družina žaluje za mrtvim ljubljencem. Taki nejeverski družini bi misijonar zastoj ponujal sv. vero in oznanoval korist sv. krsta ter povzdigoval njegove srečne nasledke, ker jim krst odzvamé upanje svoje ljubljeneča videti v drugem življenju.

Nekteri zgledi iz skušnje bodo mojo na videz ne pravo, pa vendar najboljše šego zastran krščevanja otrok divjakov še bolj opravičili. Leta 1841. grem iz svojega stolnega misijona pri L' Arbre Croche v državi Michigan pri divjih Otavanih na podružni misijon v Grand Travers zavoljo spreobračanja divjakov. Naletim nejevernieo na smrtni postelji zavoljo presilnega žalovanja, ker jej je bila umrla hčerka.

Podučeval sem bolno z vsem trudom v katoliški veri, popisoval jej nebesa in pekel, opominjal jo, naj sprejme sv. vero in krst, ter iskal pridobiti njeno ubogo dušo, pa ni bilo moči. Vedno je odrekala iz tega vzroka, ker je njeno dekletce umrlo v nejeveri brez sv. krsta. Umrla je iz ljubezni in žalovanja za svojim otrokom v nejeverstvu.

Drug primerljaj, ki se kaj dobro poda k mojemu misijonskemu ravnanju, dogodil se je tukaj pred tremi leti. Prišla je tu sem neka indijanska družina. Zboli in umrje pa njen najmanjši otrok v indijanskem stanovanju blizu moje hiše. Vendar pa sem bil umirajočega otročiča na privolenje starišev krstil in ga krščansko pokopal tukaj na pokopališču. Njegova žalujoča mati je hodila vsak dan na grob jokati po mrtvem sinu. Neki dan stopim k njej ter jo vprašam, zakaj tako nezmerno žaluje za svojim otrokom. Ona pa mi je odgovorila: "Moj zajček je zmiraj tako rad, rad jedel in jaz sem ga zmeraj dobro nasitovala. Sedaj moj zajček leži že osem dni v grobu brez kakega živeža, pač more tedaj lačen biti, ker ne dobi nič jesti!"

(Dalje prihodnjič.)

Vsem Slovencem in Hrvatom priporočam moje gostilno "Hotel Flajnik", 3329 Penn Avenue, v kateri točim vedno sveže PIVO, ŽGANJE, VINO in RAZNOVRSTNE DRUGE PIJAČE. Priporočam se cenjenemu občinstvu v najboljnejši obliki. — Vsi znanci in neznanci vedno dobrodošli! NA SVIDENJE! GHO. FLAJNIK, LASTNIK, 3329 Penna Ave. . . Pittsburg, Pa.

OBLASTI ZDRUŽENIH DRŽAV REDNO PREGLEDUJEJO DENARNI ZAVOD. PRVA-DRUGA NARODNA BANKA V PITTSBURGU. USTANOVLJENA L. 1852. SPREJEMAMO DENAR NA ULOŽKE IN PLAČUJEMO OBRESTIT. — ULOŽKE IZPLAČUJEMO BREZ KAKE ODPOVEDI. INOZEMSKI ODDELEK BANKE. Zdaj pošiljamo v staro domovino pod garancijo 100 KRON ZA \$14.00. POZOR: Denar pošiljamo v kraj brez posredovanja drugih bank. Denarne pošiljatve za slovenske kraje izplačuje v našem imenu ljubljanska podružnica C. KR. PRIV. KREDITNEGA ZAVODA ZA TRGOVINO IN OBRT NA DUNAJU. THE FIRST-SECOND NATIONAL BANK CORNER FIFTH AVENUE AND WOOD ST. PITTSBURG, PA. Pišite po tiskovine za pošiljanje denarja v stari kraj. Kuverte in papir Vam pošljemo takoj brezplačno na Vaš naslov.

Frank Petkovšek 798 Market Street WAUKEGAN, ILLINOIS. Zastopnik raznih parobrodskih druž. Pošilja denarje v staro domovino in s pravijs notarske posle. Se toplo priporoča Slovencem v Waukegan in okolici. MARIJA SLUCA 1828 W. 22nd St. Chicago, Ill. Telephone Canal 4739 izkušena in z državnim dovoljenjem potrjena BABICA se ujudno priporoča slovenskim in hrvatskim ženam. Dr. Martin J. Ivoc Slovenski zdravnik Physician-Surgeon Vrhovni zdravnik K. S. K. J. 900 N. Chicago St. Corner Clay St., JOLIET, ILL. Urad z raven slov. cerkve. Uradne ure: 10—12; 2—4; 7—8. Chicago telefon: 4395. Dom 2192 L.

ŠE NIKDAR niso bile avstrijske krone tako po ceni kakor sedaj. Poslužite se torej teugodne prilike in se spominjajte svojcev v stari domovini s kakim denarnim zneskom. Pošiljatve so jamčene. Sedaj Vam pošljem K 100 samo za \$13.95 Tudi izdelujem vsakovrstne pravoveljavne listine in izvršujem vse, v notarsko stroko spadajoče zadeve za Združene države in staro domovino. Se Vam priporočam spoštovanjem JOSIP ZALAR, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.

JOSIP PERKO SLOVENSKA GOSTILNA 2236 S. WOOD STR. CHICAGO, ILLINOIS. Telefon Canal 298 Se priporoča rojakom Slovencem za obilen poset. "Dobra postrežba in dobra pijača", to je moje geslo.

Pozor gg. tajniki krajevnih društev! Kadar potrebujete nova društvena pravila, lično izdelana pisma, koverta, vabila in vstopnice za veselice, ali kake druge tiskovine, obrnite se na največjo slovansko unijsko tiskarno v Ameriki, na NARODNO TISKARNO, 2146-50 Blue Island Ave., Chicago, Ill. Ta Vam bode izgotovila vse tiskovine v popolno zadovoljnost glede cene, točnosti in okusnega dela. Osobito Vam priporočamo zelo priprave Vplačilne knjižice za člane in članice, izdelane v malem žepnem formatu in trdo vezane. Dalje imamo v zalogi zelo prikladne Nakaznice za blagajnike za izplačevanje bolniške podpore in drugih izdatkov, ter Pošilnice. Tiskane imamo tudi Bolniške liste, večje in manjše in posebne pole za vodstvo članov, da se ima na podlagi teh pol lahko vedno natančen pregled števila članov po skladih, ali razredih. Na zahtevo pošljemo vsakemu društvu vzorec gorinavedenih tiskovin na ogled brezplačno! OPOMBA: V naši tiskarni se tiska "Glasilo K. S. K. Jednote".

POSKUSITE zaboj najboljše pive "OLD LAGER" katero izdeluje Citizens Brewing Co., v Joliet, Ill. North Collins Street. Both Phones: 272.

PRVA-DRUGA NARODNA BANKA V PITTSBURGU. USTANOVLJENA L. 1852. SPREJEMAMO DENAR NA ULOŽKE IN PLAČUJEMO OBRESTIT. — ULOŽKE IZPLAČUJEMO BREZ KAKE ODPOVEDI. INOZEMSKI ODDELEK BANKE. Zdaj pošiljamo v staro domovino pod garancijo 100 KRON ZA \$14.00. POZOR: Denar pošiljamo v kraj brez posredovanja drugih bank. Denarne pošiljatve za slovenske kraje izplačuje v našem imenu ljubljanska podružnica C. KR. PRIV. KREDITNEGA ZAVODA ZA TRGOVINO IN OBRT NA DUNAJU. THE FIRST-SECOND NATIONAL BANK CORNER FIFTH AVENUE AND WOOD ST. PITTSBURG, PA. Pišite po tiskovine za pošiljanje denarja v stari kraj. Kuverte in papir Vam pošljemo takoj brezplačno na Vaš naslov.

PRVA-DRUGA NARODNA BANKA V PITTSBURGU. USTANOVLJENA L. 1852. SPREJEMAMO DENAR NA ULOŽKE IN PLAČUJEMO OBRESTIT. — ULOŽKE IZPLAČUJEMO BREZ KAKE ODPOVEDI. INOZEMSKI ODDELEK BANKE. Zdaj pošiljamo v staro domovino pod garancijo 100 KRON ZA \$14.00. POZOR: Denar pošiljamo v kraj brez posredovanja drugih bank. Denarne pošiljatve za slovenske kraje izplačuje v našem imenu ljubljanska podružnica C. KR. PRIV. KREDITNEGA ZAVODA ZA TRGOVINO IN OBRT NA DUNAJU. THE FIRST-SECOND NATIONAL BANK CORNER FIFTH AVENUE AND WOOD ST. PITTSBURG, PA. Pišite po tiskovine za pošiljanje denarja v stari kraj. Kuverte in papir Vam pošljemo takoj brezplačno na Vaš naslov.

Izhaja vsako sredo.

Lastnina Kranjsko-Slovenske Katoliške Jednote v Združenih državah ameriških.

Uredništvo in upravnništvo: 1951 West 22nd Place, Chicago, Ill. Telefon: Canal 2487.

Naročnina:

Za člana, na leto	\$0.60
Za nečlane	\$1.00
Za inozemstvo	\$1.50

OFFICIAL ORGAN of the GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION of the UNITED STATES OF AMERICA

Issued every Wednesday.

Owned by the Grand Carniolian Slovenian Catholic Union of the United States of America.

OFFICE: 1951 West 22nd Place, Chicago, Ill. Phone: Canal 2487.

Subscription rate:

For Members, per year	\$0.60
For Nonmembers	\$1.00
For Foreign Countries	\$1.50

Povišanje plač delavcem.

V zgodovini ameriškega delavstva moramo pritevati letošnji 1. maj posebno pomembnim, kajti s tem dnem je stopilo v veljavo povišanje plač delavcem po raznih državah našega kontinenta.

S 1. majem letos je zboljšalo plače svojim uslužbencem 32 večjih družb po raznih krajih; vsled tega ima korist 692.500 delavcev. Statistika nam kaže, da bo znašalo to povišanje za \$204.616 dnevno, \$5,368.872 na mesec in \$64,426.464 na leto.

Iz zdalej navedene tabelice razvidimo, da bodo dobivali delavci, zaposleni pri znanem Jeklskem trustu (United States Steel Corporation) največjo razliko pri povišanju plače, kajti to povišanje se oziroma na četrt milijona delavcev in znaša \$1,660.000 na mesec. Ker ima ta družba večino rudnikov v Minnesoti, kjer je v tamošnjih rovinah zaposlenih tudi kakih 15.000 Slovencev, bodo imeli torej pri tem povišanju plače tudi naši vrli slovenski rudarji nekaj koristi.

Marsikdo bode zmajal z glavo: kako je sploh to mogoče, da so razne družbe celo kar na svojo roko s 1. majem dovolile delavcem boljše plače? Vzrok si lahko tolačimo. Večina velikih ameriških industrijskih podjetij ima vsled sedanje evropske vojne ogromne dobičke. Vse številne milijone, katere je spravila zadnji čas ta, ali ona družba v žep so ji spravili skupaj številni delavci s svojimi žuljevimi rokami in še vedno za isto plačo, katero so dobivali pred 2 leti. Treba je bilo torej misliti tudi vsaj nekaj na onega, ki milijonarju blago in izdelke producira, — na delavca. Razne družbe so se bale, da ne bodo letos na spomlad njih delavci morda zastavljali? Kje pa dobiti sedaj novih delavskih močij, ko je priseljevanje inozemcev popolnoma prenehalo? Ta strah je torej napotil razne podjetnike, da so dovolili malo večji košček kruha svojim delavcem.

Se en vzrok bi pri tem lahko navedli. To je draginja, ki je nastala tudi v Ameriki vsled zunanje vojne. Delavce je bil vsled tega prisiljen plačevati dosedaj višje cene pri nakupu življenjskih potrebščin, za obuvalo, obleko, stanovanje itd. torej je bil nedvomno tudi opravičen do boljše plače. — Odkar je izbruhnila v Evropi vojna, so se kakor znano skoro vse stvari tudi v Ameriki podražile, nekaj vsled novega vojnega davka, nekaj vsled velikega izvoza v inozemstvo in nekaj vsled pomanjkanja surovih izdelkov, koje se je v mirnem času importiralo iz Evrope. Goto-vo ta draginja še ne bo tako kmalu pojenjala, — ravno nasprotno! — Evropska vojna nam isto lahko še vsak čas poviša.

Kakor razvidno iz predstojee tabelice je letos s 1. majem povišalo plače delavcem 32 industrijskih družb. Z mirnim srem smemo pričakovati, da bodo letošnje spomlad sledile tem še ostale družbe ako bodo hotele, da bodo njih tvornice in podjetja odprta. Že sedaj se čuje iz raznih krajev, da nastaja tu in tam pomanjkanje delavskih moči osobito se izkušeni in večji. Kaj bode pa šele po končani vojni? Dosti sedanjih ameriških inozemskih delavcev se

bo podalo potem za stalno v staro domovino; novih pa iz Evrope ne bo dosti pričakovati, torej se smemo vsekako zanašati, da se bodo delavske razmere v Zedinjenih državah dan za dnem izboljšavale.

S 1. majem letos so sledeče družbe povišale svojim delavcem plače:

Ime družbe	Število priseljenih delavcev	Število povišanih plač na mesec
U. S. Steel Corporation	250.000	\$1,660.000
Allegheny Steel Co.	15.000	120.000
Overland Steel Co.	18.000	1.260.000
Bute Miners & Smelters Co.	14.000	189.000
Anacosta Copper Co.	2.000	8.290
Portland & Cement d'Alema rudarska družba	3.000	3.000
Jeklska družba v Gary Ind.	1.000	58.000
Klavinje v Chicagu	35.000	210.000
Hart, Schaffner & Marx, tovarna oblek v Chicagu	10.000	70.000
Allis Chalmers, Milwaukee	2.000	16.800
Vozniki v Milwaukee	600	4.200
Papirnice v Wisconsinu	6.000 (8 urno delo)	48.000
Pivovarne v St. Louisu	5.000	30.000
Strojniki v St. Louisu	500	5.000
Peki v St. Louisu (skrajšanje delavnega časa)	1.000	5.000
Ohio elektr. železnica	1.000	5.000
Početna železnica v Columbusu, Ohio	700	2.700
Železnicarji v Cincinnati, Ohio	20.000	150.000
Stavbeniki v Cincinnati, Ohio	14.000	17.400
Elektrokarji v Toledo, O.	200	2.072
Predilnice v Fall River, Mass.	30.000	168.000
Predilnice v Bedford, Mass.	25.000	140.000
American Woolen Co.	30.000	125.000
Providence India Rubber Co.	8.500	19.600
Predilnice v Rhode Islandu	6.000	33.600
Železnikarji v Phila. Pa.	6.200	22.600
Elektro, gradniki v Omah, Neb.	200	3.000
Premogarniki v okoliščini Pittsburgha, Pa.	40.000	215.000
Železnicarji v Youngstownu, O. W. Va. in v drugih krajih	20.000	125.000
Premogarske družbe v West Va.	20.000	98.000
Delavci kovinarske strojarne v Penna.	100.000	275.000
Stavbeniki in gradniki v Clevelandu, Ohio	20.000	291.000
Skupaj	706.500	\$5,368.872

Velike stavke.

Zadnji čas je čitati v raznih listih skoro sleherni dan o novih stavkah, uprizorjenih v tem, ali onem mestu. Ker delavstvo na drugačen način ne more dospeti do svojih pravic, se poslužuje edino tega sredstva, ali edino tega časa koraka, kar je tudi prav in umestno.

Tajnik znane in velike "American Federation of Labor" Frank Morrison se je glede teh stavk pred kratkim izrazil, da ni bilo v Zedinjenih državah že dolgo časa opaziti toliko stavk, kakor jih je danes. Položaj stavkarjev je v nekaterih krajih zelo napet in kritičen, a upati smemo, da se bodo vse sedanje stavke v korist delavske mase iztekle.

Stavke so nastale po največ vsled tega, ker delavci odločno zahtevajo samo šurno delo, poleg tega zahtevajo nekateri delavci tudi priznanje unij, kar je vse hvale in posnemanja vredno. Družbe so sedaj v zagati, vsled česar pogajanja in zahteve s stavkarji vedno bolj in bolj zavlačujejo: to je najbolj obetiti pri stavkujočih premogarnjih v okrajih trdega premoga.

Letos začelom maja je bilo na stavki širom Zedinjenih držav nad 500.000 delavcev, zaposlenih pri raznih družbah in v raznih državah in sicer:

Premogarnji v okrajih trdega premoga	175.000
Krojači in šivilje v New Yorku	200.000
Uslužbeni Internat. Harvester Co. (McCormick)	
Chicago, Ill.	12.000
Enako v Milwaukee, Wis.	290
Uslužbeni po delavnicah C. M. & St. P. R. R.	1.400
Strojniki v Cincinnati, O.	3.000
Tiskarji v Fall River, Mass.	150
Klobučarji v Phila. Pa.	400
Tesarji v Phila. Pa.	800
Strojniki v Minneapolis, Minn.	100
Uslužbeni Westinghouse Elec. Co. v Pittsburghu, Pa.	30.000
Cestni železnikarji, Pittsburgh, Pa.	3.100
Izdelovalci municije v tvornicah v Pittsburghu, (zahtevajo šurno delo)	70.000
Strojniki (ne pri avtomobilih) v Detroitu, Mich.	1.000
Nakladalci žita v Baltimore, Md.	800
Vozniki v Clevelandu, O.	700
Strojniki in njih pomočniki v Youngstownu, O.	15.350
Premogarnji v državi Ohio	3.000
Delavci v pralnica, S. Pedro, Cal.	50
Skupaj	517.100

Beseda "admiral" izvira iz arabskega jezika. V arabščini: "emir-al-bahr", kar pomenja po našem: gospod morja.

Rooseveltovo govor v Chicagu.

V zadnji številki našega lista smo čitateljem obljubili priobčiti bolj na obširno govor bivšega predsednika Roosevelta, katerega je držal dne 29. aprila t. l. v Chicagu.

O pripravljenosti na vojno se je omenjeni govornik sledeče izrazil:

"Naša prva in najbolj pomembna dolžnost je dolžnost, da smo pripravljeni na vojno. Trdno sem prepričan, da večina mojih ameriških rojakov ne bi bila zadovoljna, če bi našo mogočno domovino ogrožal kak sovražnik Japonec ali Kitajec; vsled tega klidem ljudstvu, osobito tu na zapadu: gojite in ohranite domoljubje! Ako bi se naša republika, katero je ustanovil George Washington, rešil pa Abraham Lincoln izpremenila na mah v kako biva-lišče poliglotov (mnogojezničnikov), potem bi se nam lahko način našega dosedanjega demokratičnega vladanja ponesrečil. Pripravljenost mora biti ne le samo v militarističnem, industrijskem in socialnem oziru, temveč tudi v naših sreh in telesih. Šest tednov že poteka, odkar se trudimo za-jeti mehiškega bandita Villo; to se nam do danes še ni posrečilo, ker nismo zamogli pravočasno spraviti skupaj zadosti vojskav, da bi ga poslali preko meje.

Ni potrebujemo tudi večjo mornarico in sicer tako, da bode prekašala vse druge velesile, kajti naša znana Monroe doktrina ne more postati nikdar tako močna in jaka, kakor bi bila lahko naša velika mornarica. Bodimo torej v tem oziru bolj previdni. Pripravljam se počasi in po malem za večjo obrambno silo naše domovine in mislimo na to, da je pripravljenost sliha zavarovanja proti ognju. Uredimo našo armado po sistemu, kakoršnega ima Švica in Avstralija, da bo vsak ameriški državljani vedno pripravljen za obrambo svoje domovine, s tem bomo pokazali indirektno sovražstvo do militarizma.

Bodimo lojalni naši domovini. Mož, ki skuša biti lojalen Zedinjenim državam, zano pa tudi še kak drugi državi, bode končno posvetil več lojalnosti drugi državi, nego pa naši. Tak ljudje, ki hočejo služiti dvema domovinoma so gojili moralničnega izdajstva. Mi smo nov narod po krvi in koži; po naših žilah se pretaka angleška, irska, nemška, škandinska, slovanska in latinska kri. Vsak priseljenec teh narodov lahko prinese semkaj kaj umestnega in koristnega za dobrobit našega javnega narodnega življenja. Vsakdo lahko tukaj pripomore za naš socialni in kulturni napredek. Vse to mora pa biti zvezano v enotnih mislih za edinstvo državljanov in za našo celokupno korist.

V naši domovini ni prostora za nemške Američane, angleške Američane, irske Američane, ali za francoske Američane; istotako tudi ni prostora za zahrbtnje politične stranke in nasprotnike verskih prepričanj, bodisi že napram protestantom, katoličanom in judom.

Tu je samo ena pot in ta pot je, da je vsak državljani Zedinjenih držav tudi dober Amerikan in nič drugega. Tu se ne gleda na njegovo narodnost, vero, ali starostni kraj. Vsaka velika skupina lojalnih in domoljubnih Američanov bode zavzemala več edinih mož različnih veroizpovedanj, narodnosti in jezikov. Ti pa ne morejo biti naši mogočni domovini drugače lojalni, če niso v resnici in vseskozi patriotični Američani in nič drugega. Prvi korak k naši pripravljenosti se opira torej samo na celokupno in izključno ameriško narodno mišljenje!"

Četrto avstrijsko vojno posojilo.

Četrtemu nemškemu vojnemu posojilu sledi v kratkem IV. avstrijsko vojno posojilo. V Nemčiji slavi poštvovalnost prebivalstva nasproti domovini tudi topot prava zmagovalja in tudi avstrijske narode bo našel ponovni klic domovine pripravljene k vsakršni novi žrtvi, da se zmagovito konča za nas srečno potekajoča vojna.

Prvo avstrijsko vojno posojilo je bilo izdano novembra 1914. Emitiralo se je v 5½ odst. zaklad-

nih listih, vrnljivih v 5 letih, po kurzu 97½. Na to posojilo se je podpisalo vsega skupaj 1235 in pol milijonov kron. Drugo vojno posojilo je sledilo maja 1915. Sedajalo je zopet iz 5½ zakladnih listov, katerih povračilo se je raztegnilo na 10 let. Izdajni kurz se je določil s 95½. Doneslo je 2630 milijonov kron. Oktobra 1915 je sledilo po kurzu 93,6 tretje vojno posojilo v obliki 15letnih 5½ zakladnih listov; uspeh je znašal 4015 milijonov kron. Skoraj istočasno izdala tri ogrska vojna posojila so donesla 1170, 1120 in 2000 milijonov kron, skupaj 4,2 milijarde kron. Ako dočestemo še uspeh treh avstrijskih vojnih posojil v znesku 8,7 milijard kron, vidimo, da so avstroogrski narodi podpisali doslej 13 milijard vojnih posojil. Uspeh prvih treh vojnih posojil v Nemčiji pa je presejel 25 milijard mark.

Dolgotrajna vojna požre seveda veliko denarja. Vendar so pa pri tem naši sovražniki veliko na slabšem nego mi. Nemški državni tajnik Helfferich ceni, da znašajo vojni stroški Nemčije in njenih zaveznikov od 1. avgusta 1914 do 31. marca 1916 petdeset do petin-petdeset milijard mark, dočim je imel četverosporazum s priveski v istem času najmanj 100 do 105 milijard mark vojnih stroškov. Posebno za Anglijo je vojevanje druga reč. Vseposod imajo sedaj vojna posojila na dnevnem redu. Najnovejši vojni kredit, ki ga je dovolil angleški parlament, znaša okroglo 10 milijard kron. Italija je šele pred kratkim izpe-ljala domače vojno posojilo, ki pa ni dalo veliko čez eno milijardo. Tudi zadnje francosko vojno posojilo ni imelo posebnega uspeha. Rusija je tudi na potu novega notranjega vojnega posojila. Razen tega iščejo Francija, Rusija in Anglija zopet novega posojila v Ameriki.

Za izdajanje IV. vojnega posojila v Avstroogrski je sedanjí trenutek posebno ugoden. Bilance kreditnih zavodov in industrijskih družb, ki se ravno objavljajo, je prejasno kažejo, koliko kapitala se je zopet nakopičilo, ki čaka na koristonosno uporabo. Hranilne vloge in denar na tekoči račun se je pri vseh zavodih pomnožil za veliko milijonov. Vojna kot odjemalec je otvorila mnogim tako bogate vire dohodkov, da je zopet zelo veliko razpoložljivega denarja, kar se kaže tudi v celnem denarnem stanju. Za vloge na tekoči račun dajejo banke in zavodi le 3 odstotke obresti in za hranilne vloge plačujejo hranilnice 3¼ odst. obresti.

Četudi pogajanja glede izdaje IV. vojnega posojila se niso popolnoma zaključena, moremo vendar smatrati, da se posojilo razpiše v prvi polovici prihodnjega meseca. Pri tem pride v poštev še okolnost, da se s 1. aprilom t. l. izplačajo kuponi prvega vojnega posojila; razentega zapadejo začetkom novega četrtletja tudi mnogi kuponi, denarni zavodi in industrijska podjetja bodo izplačevali dividende, tako da bo obilica denarja izredno velika. Potemtakem so dani vsi subjektivni in objektivni pogoji za poplno uspeh vojnega posojila. Požrtvovalna domovinska zavest prebivalstva bo storila ostalo, da bo IV. avstrijsko vojno posojilo čim sijajnejše.

"Slovenec."

Slovenska imena raznih mestnih delov Gorice.

Obsežna je ravan, po kateri se razteza gorisko mesto, in v olepšavo stoji v ravnini malo hribočev-ja z gradom, Kostanjeveca. Starogora. Prvotno življenje v tej ravnini, kadar se je bilo mogoče na-vestati potem, ko so se nehali na-vali narodov v Italijo, se je gibalo okoli gradu, okoli gorice, tako le-po solne izloženega hriba, ob katerega vnožju se je tekotom stoletij razvilo mesto ter se raztegnilo po ravnini.

Odkar je tu Gorica, prebiva tod slovenski narod. To nam pričajo najlepše krajevna imena v pomerju mesta. Celotno mesto se imenuje Gorica. Opetovano že smo povedali, da leta 1001. je v zgodovinski listini zabeleženo ime goriskega mesta tudi pošteno po slovensko in rečeno je zraven, da slovenski prebivalci nazivljejo mesto Gorica. To je v listini, s katero je cesar Oton III. ogleske-mu patrijarhu Ivanu podelil po-lovico gradu Solkankega, Silica-num, in trga goriskega poleg dru-

gega ozemlja. Sestavljenec doti-ene listine je čutil potrebo pouda-riti ime mesta po slovensko, kar priča, da so bili Slovenci oni ži-velj, ki je prihajal v prvi vrsti v poštev pri presoji prebivalstvenih razmer.

Kakor ima mesto v celoti slovensko ime, tako nosijo tudi razni deli goriskega mesta pristna slovenska imena. Poglejmo po ravnini proti Solkanu. To je tista stran na katero so nas gonili goriski ir-redentoveci ven iz mesta. Svoj čas so kričali nad nami za vsakim mestnim voglom nahujskani mla-diči: "Ritorné pur a Salcan", to-rej na ono stran, katero so celo oni, ki so drugače proglašali vso deželo za italijansko, smatrali za pristno slovensko. Dol od Solkana v mesto se razteza lepa livada in na Livadi v mestnem pomerju tik ob levem bregu Soče se razteza lepa slovenska skupina hiš. Za I-talijane je pot na Livadi "via del-la Levada", slovenska livada se ni dala skriti v italijanski izreki. Iz mesta na Livado se gre čez Go-rišček, kateremu so nadeli Italijani ime "Pizza Catterini", na de-sno Goriškega proti Kostanjevici je predmestje Pristava. Borgo Prestau, na vrhu se dviga Kosta-njeveca z znanim frančiškanskim samostanom, iz katerega nas je toliko let učil slovenščine pater Stanislav Škrabec. Onostran, vedno na desno, se skriva proti Krombergu slovenski mestni del Grčina (v Grazigna so jo prekrsti-li Italijani). Torej sama lepa slo-venska krajevna imena na tej rav-nini in višini. Tam kjer je sedaj obsežni kolodvor, je velik pro-stor: na Blanečah. Šola naše predob-re Ciril - Metodove družbe se i-menuje: šola na Blanečah. Lotimo se tega imena in povejmo, da ni italijansko, kakor bi marskdo mi-slil, zagrižen "odrešeneec" v Itali-ji pa bi seveda prisegel, da je i-me pristno italijansko, kakor so te vrste ljudje hoteli imeti v Go-rici vse italijansko. V svoji slo-viti poulični izzivalni "pesmi", nazvani "Marameo", katero je zložil mestni italijanski svetova-lik in jo vglasil italijanski sod-nik, so kričali na nas neprestano, da "a Gorizia benedetta tutto xe italian". Blaneč imenujejo I-talijani "Bianca", Bela, ali bele-ga ni bilo nič gori, vse zeleno, se-daj je belo, ker se svet rabi za železniški promet in železniške na-prave; lepo v ravnini pod pogor-jem je raztegnjena Blaneč, oziro-ma Blaneč. V Pleternikovem slo-varju nahajamo "blanjo", "bla-no", in navedena sta kraja Črni-če v Vipavski dolini in Pliskovica na Krasi, kjer imenujejo blanjo, blano gredico. Male gredice so blance in gredice na goriskem polju proti Solkanu so dale ime Blancea. Č v izgovoru je nastal po-zneje morda po vplivu italijanske označbe dela omenjenega polja. Na Štajerskem blizu Sevnice je slovenska vas Blancea. Ta gotovo ni nastala iz italijanske "Blan-če," ako pa bi se jutri naselili I-talijani tam, bi nazivali pojutrij-njem ž kraj po svoje "Blancea."

Od predmestja Pristava proti gra-du je predmestje Frata. Frata po-meni površino, na kateri se ne sme pasti, sveže obraščene gozdič. Na Goriskem je tudi dosti priim-ka Fratik. Pojdimo dalje "za gradom," pridemo v predmestje Podturen (Borgo San Rocco). Staro slovensko ime je Podturen. Grofje Thurni so bili lastniki zemljišča in njihovi koloni sloven-ski kmetje. Ako je bil vprašan kmet, kje je, je odgovoril "Pod Thurnom". Odtod ime Podturen. V delu proti Vrtojbi, proti juž-nemu kolodvoru so vedno prebi-vali slovenski kmetje. Pri barki se imenuje del ob Soči kraj St. Andreža in Brajkovi pomnijo, da je družina tam že nekaj stoletij. Potem pa Studenec. Borgo Acque-dotto. To je del mesta od ulice Alvarez zadej ob Korzu ob biv-ših ulici Leopardi, obsežen kos z lepim slovenskim imenom. Do leta 1876. so imenovali na munici-piju v Gorici ta del s poštnim slovenskim imenom, v omenjenem letu v seji 21. oktobra pa so pre-krstili to predmestje v Borgo Acquadotto. Torej voda je le o-stala tudi v novem umetnem ime-nu, v ljudski govorici pa Studenec. Predmestje Cingraf ima ime po zgodovinskem nazivanju Co-roronjevega grada (Cingraf ali Grafenberg). Del ob Soči nosi le-po slovensko ime Stračice. Tako so okoli in okoli središča goriskega mesta slovenska imena živa priča, kdo od nekdanj prebiva toč.

Razlastitev nemških posestev na Ruskem.

Že meseca februarja 1915 je ru-ska vlada odredila razlastitev go-tovih nemških posestev na Rus-kem. Ta zakon je bil 13. decem-bra 1915 razširjen in določa sedaj, da je razlastiti vsa zemljiška po-sestva, ki so last Nemcev ali takih ruskih državljanov, ki so šele po 1. januarju 1880 zadobili rusko državljanstvo. Posestva in z njim združene morebitne pravice se lahko do gotovega časa prasto-voljno prodajo na javni dražbi, po preteku dotičnega roka pa se pro-dajo na javni dražbi, eventualno tudi od cenilno vrednostjo. Namen ruske vlade je, izvršiti popolno razlastitev nemških posestev do konca leta 1916. Prostovoljni prodaj je bilo doslej jako malo. Tako je v treh južnih gubernijah evropske Rusije določenih 1¼ milijona desatin zemljišč za raz-lastitev, a prostovoljno je bilo prodanih le 2200 desatin. Pri dražbah skupljene svote se vlož-e in se izplačajo lastnikom po kon-čani vojni. Ta skupila smatra ru-ska vlada za nekako kavejdo, da se ne bodo v pokrajinah, ki so jih zasedle nemške in avstro-ogrske armade pobirale kaké kontribucije. Po novem zakonu se bo razla-stilo nad pet milijonov desatin sveta. Razlaste se tudi tista pose-stava, ki jih je ruska država v 18. in v 19. stoletju darovala nemškim kolonistom. Namen tega krutega zakona je, pregnati nemške po-sestnike iz Rusije. Pa tudi proti nemškemu kapitalu in proti nem-ški industriji se je začel boj. Že leta 1914. je bilo ustanovljeno društvo, ki zdaj posebno živahno deluje in hoče Rusijo spraviti iz gospodarske odvisnosti od Nemčije, ki je pred vojno prodajala na leto za 1600 milijonov mark indu-strijskih izdelkov na Rusko. Reče-no društvo, ki ima velikansko za-slombo, dela na to, naj bi se po vojni sklenile same take trgovske pogodbe, da bi vsled njih Nemčija ne mogla biti več ne liferant indu-strijskih izdelkov, ne kupovalec ruskih produktov. V ta namen se naj preuredi železnika in carin-ska politika in se naj sklene s Francijo, z Angleško in z Japono-sko trgovinski ter industrijalni blok. Del prihajanje nemških in avstrijskih ladij v pristanne enten-te naj bo prepovedano. Naseljevanje Nemcev na Ruskem se naj omeji s tem, da bo zamogel Nemeec pridobiti rusko državljanstvo šele po 20letnem nepretrganem prebivanju na Ruskem.

Po Rožni dolini se pride v Ajševico, to je del proti podčaven-

ski strani. Baronovšče se imenuje slovensko ta Roental ali Val di roe. In tam na desni strani se kre-ne v Starogoro. Slovenski kmet-je prebivajo tam. Na municipiju jih dobro poznajo, samo pri ljud-skem štetju "pozabijo" jih vpisa-ti za Slovence.

Pa pogledjmo v pravo mesto! Sredi mesta je lepi naš Travnik. Staro, častljivo ime, katerega Pi-azza grande ne izbrise nikdar. Travnik je bil nekoč tam pod gradom, predno je nastala cerkev in jezuitski samostan in označba je ostala v ustih Slovencev in tu-di Italijanov. Preprost goriski I-talijan je poznal Travnik Piazza grande je nazval pojazzo grande. In ime Travnik je uvekovečeno v imenu, ki ga ima vojašnica ob cerkvi sv. Ignacija, to je "Trau-nik-kaserne". Do leta 1876. je bil ta veliki trg sredi mesta sa-mo Travnik, tega leta pa je čutil goriski mestni svet potrebo, da je v seji 21. oktobra prekrstil Travnik v Piazza grande. Torej cela stoletja je veljalo edino sloven-sko ime Travnik za najlepši me-stni trg, pred 40 leti pa so ga šele prekrstili po italijansko, ali ka-kor rečeno, v ljudskem govoru je živel dalje. Že omenjeni Studenec seže v sredino mesta ob Korzu. Ulica Morrelli je imela ime "za mesničami," "za vojašnico" so i-menovali Slovenci via Caserna. Staritrg Piazza S. Antonio, Se-nenski trg Piazza Bertolini, za gradom Dietro il Castello, ulica Vogel (Vogel je slovenski pri-imek) torej povsodi, kamor se ozremo po mestu, žive sledovi slovenstva, zgodovinsko podprti. Te nam je treba kazati posebno v se-danjih časih, ko se toliko piše o Gorici ter se jo predstavlja skoro dosledno v popolno napačni luči, kar se tiče narodnosti prebiva-lstva in starih zgodovinskih in se-danjih pravic do nje.

Razlastitev nemških posestev na Ruskem.

Že meseca februarja 1915 je ru-ska vlada odredila razlastitev go-tovih nemških posestev na Rus-kem. Ta zakon je bil 13. decem-bra 1915 razširjen in določa sedaj, da je razlastiti vsa zemljiška po-sestva, ki so last Nemcev ali takih ruskih državljanov, ki so šele po 1. januarju 1880 zadobili rusko državljanstvo. Posestva in z njim združene morebitne pravice se lahko do gotovega časa prasto-voljno prodajo na javni dražbi, po preteku dotičnega roka pa se pro-dajo na javni dražbi, eventualno tudi od cenilno vrednostjo. Namen ruske vlade je, izvršiti popolno razlastitev nemških posestev do konca leta 1916. Prostovoljni prodaj je bilo doslej jako malo. Tako je v treh južnih gubernijah evropske Rusije določenih 1¼ milijona desatin zemljišč za raz-lastitev, a prostovoljno je bilo prodanih le 2200 desatin. Pri dražbah skupljene svote se vlož-e in se izplačajo lastnikom po kon-čani vojni. Ta skupila smatra ru-ska vlada za nekako kavejdo, da se ne bodo v pokrajinah, ki so jih zasedle nemške in avstro-ogrske armade pobirale kaké kontribucije. Po novem zakonu se bo razla-stilo nad pet milijonov desatin sveta. Razlaste se tudi tista pose-stava, ki jih je ruska država v 18. in v 19. stoletju darovala nemškim kolonistom. Namen tega krutega zakona je, pregnati nemške po-sestnike iz Rusije. Pa tudi proti nemškemu kapitalu in proti nem-ški industriji se je začel boj. Že leta 1914. je bilo ustanovljeno društvo, ki zdaj posebno živahno deluje in hoče Rusijo spraviti iz gospodarske odvisnosti od Nemčije, ki je pred vojno prodajala na leto za 1600 milijonov mark indu-strijskih izdelkov na Rusko. Reče-no društvo, ki ima velikansko za-slombo, dela na to, naj bi se po vojni sklenile same take trgovske pogodbe, da bi vsled njih Nemčija ne mogla biti več ne liferant indu-strijskih izdelkov, ne kupovalec ruskih produktov. V ta namen se naj preuredi železnika in carin-ska politika in se naj sklene s Francijo, z Angleško in z Japono-sko trgovinski ter industrijalni blok. Del prihajanje nemških in avstrijskih ladij v pristanne enten-te naj bo prepovedano. Naseljevanje Nemcev na Ruskem se naj omeji s tem, da bo zamogel Nemeec pridobiti rusko državljanstvo šele po 20letnem nepretrganem prebivanju na Ruskem.

Za 150 galon — sadjevega mo-šta je potreba 2240 funtov jabolk.

K. S. K.**Jednota**

Ustanovljena v Jolietu, Ill. dne 2. aprila 1894. Inkorporirana v Jolietu, državi Illinois, dne 12. januarja, 1898.

GLAVNI URAD: JOLIET, ILL.
Telefon 1048

Od ustanovitve do 1. aprila 1916. skupna izplačana podpora
\$1,144.659.77.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: Paul Schneller, 1951 W. 22nd Place, Chicago, Ill.
I. Podpredsednik: Joseph Sitar, 805 N. Chicago, St., Joliet, Ill.
II. Podpredsednik: Anton Grdina, 6127 St. Clair Ave., Cleveland, O.
Glavni tajnik: Josip Zalar, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Pomožni tajnik: Josip Rems, 2327 Putnam Ave., Brooklyn, N. Y.
Glavni blagajnik: John Grahek, 1012 Broadway, Joliet, Ill.
Duhovni vodja: Rev. Jak. Černe, 820 New Jersey Av., Sheboygan, Wis.
Pooblaščenec: Martin Muhič, Box 537, Forest City, Pa.
Vrhovni zdravnik: Dr. Martin Ives, 900 N. Chicago, St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

Josip Dunda, 704 Raynor Ave., Joliet, Ill.
Geo. Thomas, 904 East B. St., Pueblo, Colo.
John Povsha, 311—3. Ave., Hibbing, Minn.
Frank Petkovšek, 720 Market St., Waukegan, Ill.
Frank Francič, 318 Pierce St., Milwaukee, Wis.

POROTNI ODBOR:

Mihael Kraker, 614 E. 3. St., Anaconda, Mont.
Geo. Flajnik, 3329 Penn. Ave., Pittsburgh, Pa.
Anton Gregorich, 2027 W. 23. St., Chicago, Ill.

PRAVNI ODBOR:

Joseph Russ, 6712 Bonna Ave. N. E. Cleveland, Ohio.
Frank Svete, 38—10th St., North Chicago, Ill.
Frank Plemel, Rock Springs, Wyo.

UREDNIK "GLASILO K. S. K. JEDNOTE":

Ivan Zupan, 1951 W. 22nd Place, Chicago, Ill.
Telefon: Canal 2487.

Vsa pisma in denarne zadeve, tikajoče se Jednote naj se pošiljajo na glavnega tajnika: JOSIP ZALAR, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill. dopise, društvene vesti, razna naznanila, oglase in naročnino pa na: "GLASILO K. S. K. JEDNOTE", 1951 W. 22nd Pl., Chicago, Ill.

Iz urada gl. tajnika K. S. K. Jednote.**PRISTOPILO ČLAN.**

K dr. sv. Jan. Krstn. 20, Ironwood, Mich., 21626 Nakič Marka 28, 1000, spr. 23. apr. 1916. Dr. št. 61 čl.(ie).

PRISTOPILE ČLANICE.

K dr. Mar. Čist. Spoč. 104, Pueblo, Colo., 7688 Butković Katarina 23, 1000, spr. 24. apr. 1916. Dr. št. 60 članice.

K dr. Mar. Pomagaj 147, Rankin Pa., 7689, Vlačić Sofija, 29, 1000. — 7690 Matko Jaga 25, 1000, spr. 16. apr. 1916. Dr. št. 28 članice.

K dr. Mar. Sed. Žalosti 81, Pittsburg, Pa., 7691 Ragina Katarina 18, 1000. — 7692 Sepae Neža 20, 1000. — 7693 Rogale Marija 22, 1000, spr. 30. apr. 1916. Dr. št. 141 članice.

PRESTOPILO ČLAN.

Od dr. sv. Jožefa 56, Leadville, Colo., k dr. sv. Jan. Krstn. 14, Butte, Mont., 20381 Kure Ivan 28, 1000, 26. apr. 1916. I. dr. št. 193 čl.(ie), II. dr. št. 197 čl.(ie).

PRESTOPILE ČLANICE.

Od dr. sv. Jožefa 56, Leadville, Colo., k dr. Vit. sv. Jurija 3, Joliet, Ill., 5777 Traun Kristina 22, 1000, 9. apr. 1916. I. dr. št. 193 čl.(ie), II. dr. št. 167 čl.(ie).

Od dr. sv. Roka 15, Allegheny, Pa., k dr. sv. Vida 25, Cleveland, Ohio, 4676 Jakša Ana 17, 1000, 1. apr. 1916. I. dr. št. 171 čl.(ie), II. dr. št. 500 čl.(ie).

Od dr. sv. Franciška 66, Cleveland, Ohio, k dr. sv. Vida 25, Cleveland, Ohio, 3075 Zupane Genovefa 24, 500, 14. apr. 1916. I. dr. št. 17 čl.(ie), II. dr. št. 501 čl.(ie).

Od dr. sv. Ane 127, Waukegan, Ill., k dr. Mar. Pomagaj 78, Chicago, Ill., 2615 Miller Jožefa 43, 1000, 16. apr. 1916. I. dr. št. 88 članice, II. dr. št. 181 članice.

Od dr. sv. Jožefa 53, Waukegan, Ill., k dr. sv. Pavla 130, De Kalb, Ill., 5052 Mrlak Antonija 17, 1000, 6. apr. 1916. I. dr. št. 247 čl.(ie), II. dr. št. 10 čl.(ie).

SUSPENDOVANI ČLANI.

Od dr. sv. Jožefa 2, Joliet, Ill., 21331 Moue Frane 32, 1000, 24. apr. 1916. Društvo šteje 413 članov in članice.

Od dr. sv. Jožefa 7, Pueblo, Colo., 20200 Pucel Frane 16, 1000, — 12846 Klobas Mihael 42, 1000, 24. apr. 1916. Dr. št. 479 čl.(ie).

Od dr. sv. Barbare 23, Bridgeport, Ohio, 7310 Rutar Ivan 32, 1000, 20. apr. 1916. Dr. št. 38 čl.(ie).

Od dr. sv. Petra 30, Calumet, Mich., 7578 Sečen Ivan 19, 1000, 31. mar. 1916. Dr. št. 295 čl.(ie).

Od dr. sv. Petra in Pavla 38, Kansas City, Kans., 7641 Majdič Ivan 24, 1000, 24. apr. 1916. Dr. št. 76 čl.(ie).

Od dr. sv. Jožefa 43, Anaconda, Mont., 20966 Bolkovac Frane 30, 1000, 26. apr. 1916. Dr. št. 142 čl.(ie).

Od dr. Vit. sv. Florijana 44, So Chicago, Ill., 18059 Gradišar Rudolf 17, 1000, — 19573 Černe Lovrene 22, 1000, — 16638 Oberman Marko 24, 1000, — 2002 Liković Frane 32, 1000, 11. apr. 1916. Dr. št. 239 čl.(ie).

Od dr. sv. Alojzija 47, Chicago, Ill., 21076 Rardeš Frane 21, 500, 15. apr. 1916. Dr. št. 97 čl.(ie).

Od dr. Mar. Sed. Žalosti 50, Allegheny, Pa., 18271 Kavčič Ivan 23, 500, 9. apr. 1916. Dr. št. 275 čl.(ie).

Od dr. sv. Alojzija 52, Indianapolis, Ind., 16995 Pirkovec Anton 18, 500. — 4664 Jug Matija 29, 500. — 10240 Vidič Andrej 30, 500, 23. apr. 1916. Dr. št. 76 čl.(ie).

Od dr. sv. Cir. in Metoda 59, Eveleth, Minn., 19720 Sterle Anton 26, 1000, 22. apr. 1916. Dr. št. 234 čl.(ie).

Od dr. sv. Lavrencia 63, Cleveland, Ohio, 17154 Grabnar Anton 26, 500, 15. apr. 1916. Dr. št. 208 čl.(ie).

Od dr. sv. Nikolaja 67, Steelton, Pa., 16481 Petrič Matija 24, 1000, 27. apr. 1916. Dr. št. 51 čl.(ie).

Od dr. sv. Ant. ad. 72, Ely, Minn., 16785 Pavlič Karol 17, 500, — 20044 Burja Ivan 24, 1000, 17. apr. 1916. Dr. št. 98 čl.(ie).

Od dr. Mar. Vnebovzete 77, Forest City, Pa., 19279 Juvan Frane 19, 1000, 18. apr. 1916. Dr. št. 228 čl.(ie).

Od dr. sv. Alojzija 83, Fleming, Kans., 9342 Palčar Anton 18, 1000, 24. apr. 1916. Dr. št. 58 čl.(ie).

Od dr. Mar. Sed. Žalosti 84, Trimountain, Mich., 20693 Peterlič Martin 35, 1000, 27. apr. 1916. Dr. št. 92 čl.(ie).

Od dr. sv. Petra in Pavla 89, Etna, Pa., 18079 Knihajl Štefan 19, 8. apr. 1916. Dr. št. 143 čl.(ie).

Od dr. sv. Alojzija 95, Broughton, Pa., 9844 Možina Frane 24, 1000, — 18404 Lešnak Peter 27, 1000, — 20017 Heferle Ivan 30, 500,

— 16530 Pauceev Jakob 32, 1000, — 1269 Kraus Vincent 33, 1000, — 17977 Pluta Pavel 37, 1000, 20. apr. 1916. Dr. št. 83 čl.(ie).

Od dr. sv. Jožefa 103, Milwaukee, Wis., 21233 Kostanjevič Josip 20, 500, — 20097 Brežič Jernej 24, 500, 17. apr. 1916. Dr. št. 98 članov in članice.

Od dr. sv. Mihaela 152, So. Deering, Ill., 21166 Simečki Frane 38, 1000, 27. apr. 1916. Dr. št. 49 čl.(ie).

SUSPENDOVANE ČLANICE.

Od dr. Vit. sv. Florijana 44, So. Chicago, Ill., 1373 Liković Franeška 35, 500, 11. apr. 1916. Dr. št. 239 čl.(ie).

Od dr. sv. Nikolaja 67, Steelton, Pa., 4728 Petrič Marija 19, 500, 27. apr. 1916. Dr. št. 51 čl.(ie).

Od dr. Mar. Čist. Spoč. 80, So. Chicago, Ill., 2803 Holka Marija 28, 1000, 6. apr. 1916. Dr. št. 180 članice.

Od dr. sv. Alojzija 95, Broughton, Pa., 885 Kraus Matilda 28, 500, 20. apr. 1916. Dr. št. 83 čl.(ie).

Od dr. sv. Jožefa 103, Milwaukee, Wis., 3499 Robar Katarina 39, 500, 17. apr. 1916. Dr. št. 98 čl.(ie).

Od dr. sv. Mihaela 152, So. Deering, Ill., 7529 Simečki Terezija 30, 1000, 27. apr. 1916. Dr. št. 49 čl.(ie).

SUSPENDOVANI ČLANI ZOPET SPREJETI.

K dr. sv. Alojzija 95, Broughton, Pa., 20016 Mihajliše Teodor 21, 1000, — 6693 Kokalj Matija 27, 1000, — 9852 Kirk Ivan 29, 1000, — 18554 Voščeko Peter 37, 1000, — 18761 Česnut Stanislav 41, 1000, — 18871 Kotula Frane 41, 1000, 20. apr. 1916. Dr. št. 89 čl.(ie).

K dr. sv. Družine 151, Indianapolis, Ind., 19041 Sekula Ivan 17, 500, 25. apr. 1916. Dr. št. 25 čl.(ie).

SUSPENDOVANE ČLANICE ZOPET SPREJETE.

K dr. sv. Alojzija 95, Broughton, Pa., 2870 Kokalj Marija 18, 500, — 3484 Kirk Helena 24, 1000, — 5668 Voščeko Marija 27, 500, — 5535 Česnut Ana 39, 500, 20. apr. 1916. Dr. št. 93 čl.(ie).

IZLOČEN ČLAN.

Od dr. sv. Jožefa 41, Pittsburg, Pa., 17276 Voglar Ivan 32, 1000, 13. apr. 1916. Dr. št. 89 čl.(ie).

ODSTOPILI ČLANI.

Od dr. sv. Roka 15, Allegheny, Pa., 13541 Urbanec Ivan 18, 1000, 16. apr. 1916. Dr. št. 173 čl.(ie).

Od dr. sv. Jožefa 21, Federal, Pa., 19546 Domitrovič Anton 19, 1000, 9. apr. 1916. Dr. št. 86 čl.(ie).

Od dr. sv. Vida 25, Cleveland, Ohio, 6289 Logar Anton 18, 500, 20. apr. 1916. Dr. št. 501 čl.(ie).

Od dr. sv. Jožefa 58, Haser, Pa., 7723 Klobučar Ivan 22, 1000, 3. apr. 1916. Dr. št. 79 čl.(ie).

ODSTOPILA ČLANICA.

Od dr. Mar. Pomagaj 121, Little Falls, N. Y., 3928 Poznič Franca 20, 1000, 24. apr. 1916. Dr. št. 60 članice.

ZNIZALA ZAVAROVALNINO \$1000 NA \$500.

Pri dr. sv. Petra in Pavla 38, Kansas City, Kans., 21404 Kobe Matija 44, zni. 9. apr. 1916. Dr. št. 76 čl.(ie).

V BLAGHOTNO POJASNILO IN RAVNANJE.

Praktičen gospodar ali posestnik, si zavaruje svoje pohištvo ali posestvo proti ognju ali nevihti. Prej nego si bode svoje imetje zavaroval, dobro in premišljeno presodi, katero zavarovalno družbo si bode izbral.

Človek, ki ima na razpolago kak dolar in ga hoče vložiti na obresti, previdno postopa in dobro premisli prej, ko izroči denar nemu ali družemu zavodu in hranitev. Pametni in razsodni človek se v prvi vrsti prepriča o stanju in poštenosti hranilnice ali banke, prej nego izroči svoje trdo prislužene nočee drugim v oskrbo.

Zakaj se tako postopa?

Odgovor je jako lahek in enostaven. Gospodar, ki si želi svoje posočstvo zavarovati, si poišče pošteno in zanesljivo zavarovalno družbo radi tega, da v slučaju nesreče ognja, prejme zavarovalnino za katero je bil v ta namen zavarovan.

Človek, ki hoče vložiti denar v hranilnico ali banko, si omisli zanesljivo in pošteno banko radi tega, ker hoče biti gotov, da vložen denar ne bode izgubil, marveč da ga bo brez zadržka dvignil, kadar ga bode zahteval.

Torej, če previdno postopaš v prvem, kakor tudi v drugem, izmed navedenih slučajev, — kje se bodeš zavaroval za slučaj smrti, poškodbi in boleznim? Gotovo bodeš premišljeno presodil in se zavaroval pri najboljši in najbogatejši organizaciji, ker hočeš biti siguran, da v slučaju smrti, da tvoji dediči pošteno prejmejo od tebe določene posmrtninske deleže, kakor tudi v slučaju poškodbe ali bolezni, da se ti brez odlašanja izplača na podlagi pravil določeno podpore.

In ker gledaš za sigurnost, pristopi v K. S. K. Jednoto, kot najstarejši in najbogatejši katoliško podporno organizacijo. — K. S. K. Jednota šteje nad 12.500 članov in članice, ter ima štiristotisoč dolarjev premoženja. V teku svojega obstanka je že izplačala raznih podpor v znesku \$1,144.659.77. Iz tega lahko sklepša, da se ti pri K. S. K. Jednoti nudi najlepša prilika biti zavarovan, kot pri poštenih in močnih organizacijah. Če se nočeš zavarovati za svoto \$1000.00, se lahko zavaruješ za \$500.00 ali \$250.00. Pri tem si zavarovan tudi za razne poškodbe in gotove operacije. Zavaruješ se lahko tudi proti boleznim, če tako želiš.

Pomni, da nesreča nikdar ne počiva. Ne veš kje ali kdaj jo srečaš? In ker ne veš časa, ne kraja, ne odlašaj! Zavaruj se takoj, dokler je čas. Oglasi se pri nemu ali družemu izmed članov (ie) K. S. K. Jednote za nadaljnja pojasnila, ki jih bodeš prejel. Potrudi se in pristopi pod okrilje naše slavne matere Jednote, če gledaš na sigurnost, točnost in poštenost, ter če želiš samemu sebi in tvojim dragim, dobro!

Zadnji čas sem opazil v Jednotinem Glasilu, oglas društva "Marije Sedem Žalosti" 50, K. S. K. J. iz Allegheny, Pa. Oglas je v resnici plemenit korak za omenjeno društvo, kakor tudi za Jednoto. Marsikatero izmed krajevnih društev od časa do časa napravi posebno določbo radi pristopnine v društvo. Večkrat eno ali drugo društvo določi gotov čas, ko se sprejema člane in članice v njih sredo proti jako nizki pristopnini, ali pa celo pristopnino odstrani. Če tako društvo take premembe oglasa v Jednotinem Glasilu, marsikateri nečlan (ie) list čita in se potruži, da prej ko mogoče pristopi v društvo. Drugi zopet iz oglasa razvidijo bolniške podpore, ki jih društvo članom v slučaju bolezni plačuje. Zopet s tem je pokazano onim, ki bi radi pristopili h kaceu društvu, kakšne dobrote deli krajevno društvo K. S. K. J.

Ker je cena za društvene oglase jako nizka, zaradi tega bi priporočal, da bi se kaj več krajevnih društev oglasilo in posnemalo korak slavnega društva "Marije Sedem Žalosti" štev. 50, v Allegheny, Pa. S tem, bode veliko pomagano društvu samemu, kakor tudi K. S. K. Jednoti.

Cenjena društva razmotrivajte o tem pri društvenih sejah.

Z bratskim pozdravom,

JOS. ZALAR, gl. tajnik.

Zemljiska površina Italije znaša 110.550 kvadratnih milj. Da bi se naredile Zedinjene države, bi se potrebovalo 27 Italij, Grško in Dansko. Naša država Texas je trikrat tako velika, kakor Italija. Večje kot Italija so tudi sledeče

naše države: California, Arizona, Montana, Nevada in New Mexico. Klobučarji določajo velikost klobuka s tem, da seštejejo dolžino in širino njegove notranjšine. Svoto pa potem delijo z 2.

Pogovor z brezvercem.**VI.**

Brezverec: Jaz sem izobražen človek, živim prosto v Ameriki in sem neodvisen od "farske komande."

Odgovor: Prijatelj, ti se jako motiš, če misliš, da si izobražen zato, ker ne hodiš v cerkev. Ti poznaš — vsaj po imenu — može: Wilson, Taft, Roosevelt, Bryan; ti može so svetoznani vsled svojih velikih talentov; milijoni Amerikancev so prve tri može izvolili za predsednike Združenih držav. In čuj — vsi ti može hodiš v cerkev, molijo, poslušajo evangelij in pridige. Ali so ti imenovani može vsled tega po tvojem mnenju neizobraženi? Menda vendar nismo izvolili za predsednike take može, ki bi imeli slamo v glavi? Le poglej nekoliko okrog sebe, dragi rojak! Tukaj v Ameriki imaš priliko opazovati Angleže, Nemce, Poljake, Francoze, Iree, Švede i. t. d. Vsak narod ima svoje izobražene može: profesorje, zdravnike, pisatelje, odvetnike... Pojdi ob nedeljah v njihove cerkve in videl boš te može v cerkvi skupno s priprostim delavci. Ali se upaš reči, da so ti izsolani može vsled tega neumni? Poglej močne katoliške organizacije: Katoliški Boštarnji ali Vitezji Kolumbovi (C. O. F. in K. of C.) Samo v teh dveh angleških organizacijah je po celi Ameriki blizu pol milijona članov. Zastopani so može vseh narodnostij in vseh mogočih stanov. V njih najdeš bratsko združene navadne delavce z možmi, ki so znani in slavni po celi Ameriki. In vsi ti može te katoliških organizacij: bankirji, politiki, profesorji, sodniki, zdravniki, pisatelji, umetniki — vsi ti može drug poleg drugega poklekujajo vsako leto k obohajlni mizi in prejemaajo svete zakramente. Ali se jih zato upaš imenovati neizobražene?

V čem pa obstoji tvoja velikanška izobrazba, dragi moj? Če si izdelal par ljudskih razredov, da znaš čitati kakšen sprijen časopis, in če znaš pisati, da lahko sestaviš kakšen hudoben dopis, in če znaš kleti ne samo v "mili materinščini," ampak — kar je seveda bolj nobel — tudi v drugih jezikih, zaradi tega si še nikar ne domišljaj, da si že kakšna učena glava. Čast ti za to, kar znaš, a ne zameri, učenjak pa nisi, dokler si moraš s kladivom ali s krampom in lopato služiti svoj vsakdanji kruhek...

Ti praviš, da živiš svobodno v Ameriki. Kakšna je v Ameriki svoboda, naj ti povedo gostilničarji, ki morajo ob nedeljah imeti gostilne zaprte, če ne so pa sami zaprti v ponedeljek; o svobodni naj ti govorijo ponočnjaki, katere policijski voz v ponočnih urah v družbi slaboglasnih oseb vozi v zapor; o svobodni naj ti govorijo ječe, kjer zdihujejo tatovi, zapeljivi deklet, pijanci, nezvesti može in ničredni očetje, krivopriječniki, prešestniki, detomorilke... O svobodni naj pričajo časnikarji, ki v tej prosti deželi včasih v naglici kaj nepremišljenega napišejo in se morajo za svoja preveč svobodomiselnja "izvajanja" pokoriti v špekhamri... Da, dragi moj, nobene dežele ni na svetu, kjer bi človek vse smel, kar bi hotel, in tudi Amerika in njene postave branijo poštenje in zatirajo lumparije. Če pa ti misliš, da uživaš največjo sladkost s tem, da se v Ameriki svobodno otreseš "farske komande," no, to sladkost ti pa Ameriki res privoščim. Vidiš, da je v Ameriki verska prostost, je vzrok tale: V Ameriko se selijo ljudje vseh jezikov in vseh raznih ver. Če bi se država vtikala v posamezne narodnosti in jih zatirala in če bi se vtikala v razne vere in cerkve in jih preganjala in uničevala, potem bi v Ameriki ne bilo nikdar miru in Amerika bi postala dežela krvavih revolucij, dežela neprestanih verskih ali narodnih bojov.

Zato so pa modri može, ki delajo postave, sklenili, da v Ameriki sme vsak človek gojiti svojo narodnost in živeti po svoji veri. V to ga pa država ne sili in mu tega tudi ne brani. Vero učiti je naloga cerkvene, ne pa svetne oblasti. In ker država pripušča v verskih zadevah vsakemu človeku prosto pot, zato si ti, rojak-brezverec, sklenil, da se boš otresel "farske komande." Da, v resnici: tu imaš prosto roko in nihče te ne more siliti. Noben živ človek na svetu te ne more prisiliti.

ti v cerkev, če ti nočeš sam iti; nihče te ne more prisiliti: ne moliti, ne postiti se, ne k spovedi iti, ne v cerkvi poročati se, ne otrok dati krstiti, ne cerkveno jih pokopavati, ne kaj darovati za cerkev — nihče te k vsemu temu ne more prisiliti, če sam nočeš. Če pa ti, rojak-brezverec, hočeš živeti in umreti brez Boga, brez vere in cerkve, prosim te:

1. nikar ne misli, da si zaradi tega posebno izobražen in da zato zaslužiš kakšne posebne komplimente!

Živali ne krstimo, živali ne hodiš v cerkev, živali ne molijo, živali pokopljemo v jarke brez blagoslova. Če ti misliš, da nimaš neumrjoče duše, da si potomec ali sobrat opie, kdo ti mora zavidati to čast? Če te je volja, le živi kot žival in pogini kot žival — kdo ti more to ubraniti?

Če ti rojak-brezverec hočeš živeti in umreti brez Boga, brez vere in cerkve, prosim te:

2. nikar ne zaničuj duhovnikov in cerkve.

Duhovnik te ne more prisiliti hoditi v cerkev, ne more te prisiliti kaj darovati za cerkev; in ker duhovnik ni in ne more biti tvoj žandar ali daear (birič), zato — pusti ga pri miru, ogni se ga in molči in nikar ga ne kolni! Mimo tebe gre po cesti niger; on te pusti pri miru, pusti tudi ti njega pri miru! Na kari sedi poleg tebe Japonce; on pusti tebe pri miru, pusti tudi ti njega! In ravno tako pusti ti, brezverec, ki ne hodiš v cerkev in ki ni ne daš za cerkev, pusti pri miru cerkev in duhovnika; ne zabavljaj čez njega, ne kolni ga, ne piši zopet njega — pusti ga pri miru! Nobeden duhovnik v Ameriki ni nikogar za lase vlekel v cerkev in nikomur iz žepa jemal denar za cerkev — zato pa, kakor je duhovnik olikan, ki tebe pri miru pusti, tako bodi tudi ti olikan in pusti duhovnika pri miru! Kdor ne hodi v cerkev in ni ne da za cerkev, pa vkljub temu vedno in vedno piše zoper vero, cerkev in duhovnike, tak človek nima nikake olike ali manire.

Če ti rojak-brezverec hočeš živeti in umreti brez Boga, brez vere in cerkve, prosim te:

3. nikar ne sili drugih ljudi, da morajo tako živalsko živeti kakor ti!

Prijatelj! Amerika je prosta dežela. V vsakem oziru sme tukaj vsak človek živeti po svoji vesti. Zakaj ti zasmehuje rojake, ki hodijo v cerkev? Zakaj se norčuješ iz rojaka, ki se posti? Zakaj se zadirjaš v ljudi, ki hodijo k spovedi? Zakaj očitaš ljudem, da so neumni, ker darujejo za cerkev? Zakaj? Prijatelj, ti živiš v svobodni Ameriki, ti "uživaš" sam svobodo, daj vendar tudi drugim ljudem uživati svobodo. Ob nedeljah ti dopoldne spiš ali greš na kakšno socialistično sejo, drugi gredo pa v cerkev. Pusti jih pri miru — naj gre vsak svojo pot, oni gredo v cerkev, ti greš v svoje vrste tempel, saj veš, kam. Ti trosiš denar za pijančevanje ali nečistovanje, drugi pa daruje za cerkev in za domačo šolo. Pusti ga pri miru! Vsak je zaslužil sam svoj denar in vsak ga lahko ali zapravi ali daruje ali — če hoče — tudi proč zažene. Pusti vsakemu človeku prosto voljo, naj bo vsak človek sam svoj gospodar! Nikar ne prorokuj, da bo vsak delavec takrat srečen, ko se bo otresel farskih verig. Ti si se že otresel farskih verig. — no, kakšno srečo pa sedaj uživaš? Ali si vsled tega bogatejši? Ali vsled tega več zaslužiš in imaš boljše plačo? Nič, prav nič!

Te tri debelo tiskane stavke pod številkami 1.) — 2.) — 3.) naj bi si dobro zapomnili vsi naši takozvani izobraženi brezverci in posebno pa še naši svobodomiseln

Blagor jim, kateri so zavoljo pravice preganjani!

(Spisal A. K.)

Kristus nam bo obilno poplačal trpljenje.

Da so premnogi neotolažljivi v svoji žalosti, prihaja slednjič tudi odtoč, ker obžalujejo kako izgubo, o kateri menijo, da je tako velika, da se ne da nikdar več popraviti, češ da tolike dobrote, jim jo je odvzela nesreča, niso vstanu nikoli nikjer več dobiti. To tudi — čeravno nevedoma, — čutijo vsi oni, kateri jih pridejo tolažiti, ker jim izkušajo predvsem dokazati, da izguba ni tako velika, kakor si jo mislijo, da se da vse še popraviti ali morda nadomestiti še z boljimi itd. Če se jim je posrečilo, odvzeti jim to obupljivo misel nenadomestljive izgube; ali če so jih celo prepričali, da si bodo s tem, kar so izgubili, pridobili še veliko več in boljše: ga so s tem dobro izvršili svojo nalogo, užaljena so popolnoma potolažili.

Mislimo si n. pr. grozovito žalost očaka Jakoba, ko je prejel krvavo sukunje svojega preljubega Jožefa. Enajst sinov, nevrednih bratov njegovih, je tolažilo očeta. Ali tolažba ni obveljala, marveč žalosten je očeč prepričal obliko in rekel: "Žalosten pojdem k svojemu sinu pod zemljo." Ne prenehoma je še dalje žaloval — zakaj? Zato, ker si je mislil: "Kaj takega, kar mi je bil ta ljubljivi Jožek, ne dobim nikjer in nikoli več, na vsem svetu ne!"

Ali mislite si slepega Tobija. Angel Rafael se ponudi v podobni lepega mladeniča mlademu Tobiju za spremljevalca na tuj. Pa preden odrineta, se Rafael poslovi še pri starem in slepem Tobiju ter ga tolaži, rekoč: "Veselite ti bode vselej!" A to prijazno angelško tolažilo se Tobijevemu preužaljenemu sreči ne prikaže. Neutolažen mu odgovori: "Kakšno veselje mi bo, ker v temi sedim in svetlobe neba ne vidim?" Zakaj je starček Tobija neotolažen? Zato, ker si misli, da za neprečelno voščeno očesa ga ni povračila na svetu.

Tu imate dva zgleda neotolažljivih; a poslušajte še dva druga zgleda še večjih trpinov iz starih časov, ki so se pa znali čudovito lepo tolažiti.

Nobenega ne poznamo iz stare zaveze, da bi bil tako zelo tolažbe potreben kakor ubogi trpin Job. Znano nam je, koliko bolečin je imel pretrati ta mož, znano je tudi, kako slabe tolažnike je imel. Žena ga ni tolažila, marveč ga je še izkušala ujeziti, ko bi bilo pri njem to sploh mogoče; tudi njegovi trije prijatelji se niso izkazali kaj bolje v tem oziru: torej mu ne ostane drugega, kakor sam se mora potolažiti, če noče sploh ostati brez tolažbe. Izvrstno se mu to posreči. Že prej, ko še nesreča ni bila do vrha prikopala in ga še niso nadlegovali nespretni tolažniki, se je sam tolažil, rekoč: "Gospod je dal, Gospod je vzel; Gospodovo ime bodi česčeno!" A zdaj — takorekoč na vrhuncu bolečin in trpljenja — se nam pokaže ubogi od temena do podplatov s hudo oteklinjo in gnusnimi ranami obdani trpin Job še v veliko lepši luči. Kako pač? Ozira se ubožeč okrog sebe, na gnojnem kupu sedeč. Nikjer ne zagleda tolažbe. Vse obilno premoženje je izgubil vse svoje ljube otroke, izgubil neprečelno zdravje svoje; umolknila je žena; prijatelji ga še nemo odstrani pogledujejo; ozre se še na svoje ranjeno telo in glej — ravno odtoč, odkoder bi bil človek najmanj pričakoval tolažbe, zajema najslajšo tolažbo ter kliče: "Dokler je sape v meni, moje ustnice ne bodo govorile nič krivicega. Ako me tudi Bog konča, hočem še upati vanj. Zakaj saj vem, da živi moj Odrdešenik; poslednji dan bom vstal iz zemlje, bom zopet s svojo kožo obdan in v svojem mesu bom gledal svoje-ga Boga!"

O, kako nas osramoti ta zgled — nas mrmrajoče, vedno vzdihujoče in jadujujoče kristjane. Vendar on še ni poznal zlatih besed iz ust Jezusovih: "Veselite se in veselja poskakujte, ker vaše plačilo je obilno v nebesih."

Enako bleščeč zgled prave tolažbe v najhujšem trpljenju nam je tudi Makabejska mati s svojimi sedmimi sinovi. Siloviti kralj Antioh reče namreč vsoto blago družinico predse poklicati in jim zapove, pri tej priči jesti svinjino, kar je pa bilo po judovski postavi prepovedano. Ker se vsi branijo, jih ukaže tepsti z biči in jermeni. Najstarejši pa mu reče: "Rajši hočemo umreti, kakor pa prelomiti zapovedi božje." Zdaj se kralj razsrdi in zapove razbeliti ponve in bronaste kotle. Potem ukaže najstarejšemu odrezati jezik, kožo potegniti z glave, odsekati roke in noge in ga — še dihaččega — peči v razbeljeni ponvi. Ko je umrl prvi, pripeljejo drugega, mu kožo z lasmi vred z glave potegnejo in, preden ga mučijo po vseh udih, ga vprašajo, če bo jedel. On jim pa ravnatko srčno odgovori kakor njegov starejši brat: "Ne bom!" Zato je trpel iste muke. Pri zadnjem vzdihljaju reče kralju: "Ti hudo dobež vseh hudobnežev, nam sicer vzameš sedanje življenje, toda kralj vsega sveta bo nas, ki umirjemo za njegovo postavo, obudil k večnemu življenju!" Treči prstovoljno pomoli svoje roke, rekoč: "Od Boga sem jih prejel, in od njega jih upam zopet dobiti." Enako junaško so umrli, zaničevanje vse pregrozovite muke, še oni štirje, tako da so se kralj in vsi navzoči čudili toliki stanovitosti. Še najbolj ganljivo je bila smrt najmlajšega. Kralj mu s prisego obeta srečo in bogastvo; a mladenič se ne da pregovoriti. Veli tudi materi, naj mu ona prigovarja, da ji tako ostane še živ vsaj najmlajši. Toda junaška mati otroku prigovarja ravno nasprotno: naj povzdigne proti nebu svoje oči, naj se spomni Boga, stvarnika nebes in zemlje, in naj se vrednega izkaže svojih bratov, ter še pristavi te-le pomelne besede: "Sprejmi smrt, da te enkrat nazaj dobim s tvojimi brati vred!"

Zdaj se mati umrje z enakim pogumom — utolažena, vesela! Hudo je bilo to, kajne? Če si kdaj potreboval kake tolažbe v življenju, mi boš rad pritrtil, da takšne še nisi nikoli potreboval, in pričakovati je, da je tudi ne boš nikoli. In vendar je ta sveta družina, sveta mati s sedmimi svetimi junaškimi sinovi tako utolažena, da vsi povrsti celo veselo pretrpe tolike nezaslišne bolečine. Odkod to? Upanje večnega plačila jih vzdržuje. Vendar ti srečni niso še poznali Jezusa tako, kakor ga mi poznamo. Videli so ga šele v trdnem upanju, kakor v neki megli preroškega napovedanja. Ali mar nas ne bo sram, da mi, ki smo poučeni v vseh naukih Jezusovih, ki se nam tolikokrat pred oči stavi veličastni zgled Zveličarjev, ki se nam tolikokrat opisuje njegovo krotko in potrpežljivo Sree, ki se nam tolikokrat ponavljajo njegove kraljeve obljube: vendar še godrnjamo in vsakemu, ki nas hoče poslušati, razkladamo in potožujemo svoje primeroma tako male križe.

Nalašč sem vam povedal zgled iz starih časov, da vidite, kako tolažilno može imela prava vera že v stari zavezi pri Izraelcih, dasi je bila le predpoda, — le senca naše svete katoliške vere. Ko bi vam hotel popisovati zgled sv. Kristusove Cerkve, ne pridem na konec, kajti tu ne gre na tisoče, marveč tu gre na milijone. Hočem reči, milijone in milijone je bilo v sv. katoliški cerkvi takih plemenitih ljudi, ki so z veseljem srem trpeli za Jezusa najhujše trpljenje, ki so prepevaje pozdravljali najgrozovitejšo smrt: želeli so si le še večjega in bridkejšega trpljenja, kajti življenje brez trpljenja se jim je zdelo dolgočasno in prazno. Znana je svetniškojunaška beseda sv. Terezije: "Trpeti ali umreti," in sv. Magdalene Paeške: "Ne umreti, marveč trpeti!"

O, da bi vam jaz mogel povedati, s kakšnim čuvstvom so poslušali in s koliko navdušenostjo so sprejemali v svoje sree Jezusovo obljubo: "Vaše plačilo bo veliko v nebesih; — stoterno boste prejeli, kar tu izgubite v mojem imenu, — kozarec mrzle vode ne bode brez plačila; — pride ura, ko bodo slišali vsi, ki so v grobeh, glas Sinu božjega in bodo vstali, kateri so dobro delali, k vstajenju življenja; — pridite, blagodarje mi mojega Očeta, in posedite kraljestvo, katero vam je pripravljeno od začetka sveta; — pravični pojdejo v večno veselje!"

O, da bi vam mogel povedati, kakšen vtis so imele do njih razlage apostolov o teh Jezusovih obljubah. Z drhtečim srem so poslušali sv. Janeza, ki jim je razlagal, kako je v zamaknjenju vi-

del neštete množice v nebeškem Jeruzalemu v nepopisljivi sreči pristavil: "Bog bo obrisal vse solze od njih oči, in smrti ne bo več, tudi ne bo več ne žalovanja, ne vpitja, ne bolečine, ker po prečnej minulo!" Kakor blisk in strela so pretresale in vžigale nekdanja dobra srea prekrasne besede sv. apostola Pavla: "Trpljenje sedanjega časa se ne da primerjati prihodnji časti, katera bo razodeta nad nami; in pa one: "Nobenemu oko ni videlo, nobeno uho ni slišalo in v nobenega človeka srce ni prišlo, kar je Bog obljubil tistim, ki ga ljubijo." O, pač so dobro umele preblage duše, kaj pomenijo te besede; škoda, da nam ne gredo tako do srea! Kateri se more tu na zemlji lepega videti, še senca ni proti tisti lepoti, ki jo bomo tamkaj na veke gledali. Ko bi tukaj na zemlji naše oko zagledalo kaj takega, pri tej priči oslepi. Kar se more tu na zemlji prijetnega slišati, se ne da primerjati tistim glasovom, ki jih bomo tamkaj slišali; ko bi jih slišalo zemeljsko uho, oglušilo pri tej priči. In ko bi eno samo sree obnem čutilo vse radosti, kar so jih čutila sva srečna in vesela srea od stvarjenja do današnjega dne, bi tudi to veselje bilo le senca proti oni radosti, ki jo bode tam uživalo večne čase naše sree; tu na zemlji tolikega veselja ne prenese nobeno sree!

O škoda res, da tako malokrat in pa še takrat tako medlo, tako hladno mislimo na nebesko veselje! Škoda, da tako malokrat mislimo na tisti trenutek, ko bomo prvici zagledali Marijo, Mater božjo, ki jo tukaj tako prisrčno častimo z molitvijo in lepim petjem in evetjem! O škoda, da tako malokrat pomislimo na tisti trenutek, ko bomo zagledali svojega angela varuha in vse druge angele ter vse svetnike nebeske — naše presrečne brate, kolika škoda res, da tako malokrat in še takrat tako hladno, mrzlo pomislimo na tisti presrečni trenutek, ko bomo prvici zagledali neskončno lepoto troedinega Boga, ko bomo tudi mi v neizmerni radosti vzklili: "Gospod! tukaj nam je dobro biti!" In dobro nam bo, — neizmerno dobro — na vse veke, brez najmanjšega strahu, da bi naša neskončna radost se kaj zmanjšala ali celo prejenjala. Zatorej veselimo se, radujmo se že zdaj — v sredi dušnih in telesnih bridkosti, ker nas čaka tamkaj za naš tako kratki trud toliko nedopovedljivo plačilo — na večer našega življenja, kateri je slehernemu izmed nas — otročiču in starčku — tako blizu!

O pač res, to besedo "tako blizu!" si globoko zapiši v sree in v možgane, da se je precej spomniš, ako te zadene bridkost katera koli, dušna ali telesna. — Spomni se te besede, kadar se ti v daljavi zbirajo črni oblaki nesreče, ter misli: "Četudi pride nevihta, saj bo kmalu minila!" Spomni se te besede, če že nevihta vihar glasno žvižga in hudo razsaja okrog tvoje glave; hrabro stoj ter reči tihoma ali glasno: "To bode trpelo le nekaj trenutkov, in potlej mi bode zopet posijalo ljubo solnce, solnce večne radosti!" Neki svet škof je imel navado reči, če ga je zadelo kaj hudega: "To je le majhen oblak, ki pojde kmalu mimo." Zpomni si ta zlati izrek! Sv. Avguštin pa piše: "Večni mir bi se moral kupiti z večnim delom. Toda kolika je usmiljenost božja! Bog ne pravi: milijon let vam ne odloči, da bi jih delajoč preživeli, ampak pravi: "Delajte, trpite kratki čas svojega zemeljskega življenja in to vam bo pridobilo neskončno slavo."

Učimo se od otrok v šoli, kakor se tudi sicer največ sree lahko naučimo ravno od nedolžnih otročičev. Dobri otroci v šoli tako lepo mirno sedijo po dve ali tri ure skupaj, da se jim je kar čuditi. To sami dobro vemo, da se jim ne zdi prijetno, tako dolgo pri miru sedeti in pazno poslušati; pa s čim se tolaži ljuba nedolžnost? Kmalu bo ura bila ali šolski zvon zapel — si mislijo — in potlej se razidemo na prosto, vsak na svoj kraj — domu! To velja za posamezne šolske dneve; za šolsko leto je pa račun zopet drugačen. Komaj se je dobro pričela šola, že mislijo na počitnice, — na "vakanke" ter štejejo najprej mesece, potlej tedne in dneve, slednjič že samo ure, ki jih še ločijo od časa, ki ima za dijaško uho tako ljubezno prijetno ime!

Tudi mi smo otroci nebeskega Očeta. Zdaj je njegova volja, da še potrpežljivo čakamo v šoli trpljenja in se poslušno vedemo po volji svojih učiteljev, njegovih namestnikov: kmalu, kmalu pa bode tudi nam zapel konec te šole napovedujoči zvon, — miloglasni mrtvaški zvon — in naša duša veselo pohiti domu k našemu preljubemu Očetu in k premili nebeski materi Mariji — na večne počitnice!!

Slavna je bila zmaga Atencev pri Maratonu. Še se je podilo krvelo za bežečimi Perzijani; eden izmed zmagovalcev pa je tekel v "Atene, ves zasopel je klicel pri mestnih vratih in po trgih: "Veselite se, zmagali smo!" in zgrudil se je mrtev na tla. — Če se bomo hrabro vojskovali v boju krščanskega življenja, kakor sem opisal, bomo lahko veselo živeli in ob koncu lahko klicali veselega srea: "Zmagali smo! Nobenega sovražnika več, nobenega boja več — vekomaj!"

Ne morem si kaj, da bi še tu ne pridejal besed, ki jih je nekdanji eden najplemenitejših Slovencev, — nepozabni Slomšek, ki zapeljivo že zdaj srečno uživa, kar je nekdanji hrepeneč opeval:

Kako veselo bo tam prebivati, sladko nebesko veselje živati! Zopet se bomo v nebesih poznali, zopet pravični pozdravljali se; srečno voščili si, hvalo dajali, polno veselja bo naše sree. Bodi pozdravljena, večna dežela!

Oh, da bi srečno med svoje nas vzela!

Očeta. Zdaj je njegova volja, da še potrpežljivo čakamo v šoli trpljenja in se poslušno vedemo po volji svojih učiteljev, njegovih namestnikov: kmalu, kmalu pa bode tudi nam zapel konec te šole napovedujoči zvon, — miloglasni mrtvaški zvon — in naša duša veselo pohiti domu k našemu preljubemu Očetu in k premili nebeski materi Mariji — na večne počitnice!!

Slavna je bila zmaga Atencev pri Maratonu. Še se je podilo krvelo za bežečimi Perzijani; eden izmed zmagovalcev pa je tekel v "Atene, ves zasopel je klicel pri mestnih vratih in po trgih: "Veselite se, zmagali smo!" in zgrudil se je mrtev na tla. — Če se bomo hrabro vojskovali v boju krščanskega življenja, kakor sem opisal, bomo lahko veselo živeli in ob koncu lahko klicali veselega srea: "Zmagali smo! Nobenega sovražnika več, nobenega boja več — vekomaj!"

Ne morem si kaj, da bi še tu ne pridejal besed, ki jih je nekdanji eden najplemenitejših Slovencev, — nepozabni Slomšek, ki zapeljivo že zdaj srečno uživa, kar je nekdanji hrepeneč opeval:

Kako veselo bo tam prebivati, sladko nebesko veselje živati! Zopet se bomo v nebesih poznali, zopet pravični pozdravljali se; srečno voščili si, hvalo dajali, polno veselja bo naše sree. Bodi pozdravljena, večna dežela!

Oh, da bi srečno med svoje nas vzela!

Turška grozodejstva.

Petrogradski dopisnik nekega večjega ehiaskega dnevnika je poslal minul teden svojemu listu obširno brzojavno poročilo o skoraj neverjetnih turških grozodejstvih, katera so se vršila nedavno v mestu Trebizond, Armeniji, predno je to mesto padlo Rasom v roke. Iz tega poročila lahko posnemamo, da so krvoločni Turki (zavezniki Avstrije!) v Trebizondu pred padcem tega mesta počenjali nad ondnotnimi kristjanskimi Armenci taka grozodejstva, da preletava človeka strah, če o njih čita.

Navedeni dopisnik je zvedel podrobnosti o tem nečloveškem početju v Trebizondu od Mne. Kamlukhline, članice Rdečega križa, ki se je nedavno ondi nudila. Ta usmiljenka je govorila tudi z ameriškim konzulom Oskar S. Heizerjem iz navedenega mesta ki se je napram nji izrazil, da on nikdar ni mislil, da zamorejo biti Turki tako živinski in krvoločni kajti klanje Armencev v mestu Trebizond se mora prištevati najbolj grozoviti masakri sedanje vojne.

Ko so se ruske čete pomikale v bližino tega mesta, so Turki pomorili vse trebizondske kristjanske Armence, nad 10.000 po številu Turški vojski so z nasajenimi bajoneti preiskali vse hiše, kjer so bivali Armenci; v teh hišah so najprvo pomorili slabotne starčke, otroke so pa pobrali skupaj in iste gnali venjak iz mesta k morskimbali, kakor živino. Število teh nesrečnih žrtve je znašalo več sto. Žalostno je bilo gledati, kako obupno in prestrašeno so ti malčki stopali na svoje moriške; dosti je bilo med njimi takih, ki še niso zamogli dobro hoditi in govoriti a turška puškina kopita so te nedolžne žrtve prisilila korakati ali ležti v smrti posvečeni človeški čredi. Dospetši do vode, so Turki pometali vse te otroke v morje. Tu so se nudili gledalec nepopisni prizori, kaklo so otročiči vpili in stekali svoje ročice iz vode iskaje pomoči in rešitve. Pa vse zaman! Turška sovražna srea do kristjanov se niso dala omehčati; pometali so namreč vse otroke v morje kakor podgane.

Mne. Kamlukhline, ki je na svoje lastne oči do grozodejstva opazovala v družbi nekaj Grkov in Američanov je prosila turške častnike, da naj ustavijo to bestialnost. Ti so se ji z zasmehovanjem rogali in zatrjevali, da bodo prežali vrt vsakemu Grku ali komu drugemu, ki bi skušal morda skrivati pod svojo streho armenske otroke.

Nepopisni so bili tudi prizori v Trebizondu tedaj, ko so Turki krali in streljali armenske žene in dekleta. Z golim bajonetom so spravili Turki najprvo vse žene in deklice iz njih stanovanj na velik trg pred mestno hišo. Ondi je morala vsaka skopati si svoj la-

sten grob, nakar so jih postrelili kakor pse. Kar je bilo bolj lepih in izsolanih armenskih deklic, se je iste odvedlo saba kot sužnje za razne turške hareme.

Ko so Turki dovršili ta svoja zločinstva, so zaplenili vse blago in imetje umorjenih Armencev in so skušali isto na javni dražbi, za slepo ceno prodati. Ker je ostalo v mestu le še nekaj Grkov, niso hoteli ti iz sočutja do svojih nesrečnih armenskih meščanov ničesar kupiti.

Vse te podatke je potrdil tudi ameriški konzul mesta Trapezund tako, da jih smemo smatrati za verjetne.

Ko so Rusi zavzeli Trapezund, je ostalo samo še 20.000 meščanov živih, večinoma Grkov in nekaj Turkov. Nad 10.000 katoliških Armencev je pa našlo žalostno smrt v masakri, uprizorjeni od Turkov vsled bestialnosti in njih maščevanja.

Vesti iz Belgrada.

Belgrad, 16. marca 1916.

Te dni se je vrnilo v Belgrad zopet večje število rodbin. To so večinoma uradniške rodbine in rodbine bogatejših slojev, katere so bile razsejane po vseh krajih v Srbiji, zapuščene od svojih očetov, sinov in bratov, kateri so odšli v inozemstvo. Med drugimi so se vrnilo državni svetnik Nikola Gjorgjević in vseučilišni profesor Giga Geršić, bivši srbski generalni poslanik na Dunaju dr. Maksim Dimitrijević—Aer, vpokojeni podpolkovnik in bivši upravitelj kraljevskega dvora Jovan Pavlović in N. Ilkić, arhitekt v stavbnem ministrstvu. — Vse belgrajske ulice, katere so poškodovale granate, sedaj popravljajo in urejajo. — C. in kr. okrajno poveljstvo za mesto Belgrad je zapovedalo, da se popišejo vsi poljedelski stroji. — V okolici Belgrada obdelujejo sedaj tisto polje, katero je ostalo neobdelano. Dosedaj je izdal guvernement za semena za sočivja že nad 40.000 kron. — Ko se je vojska pričela, se je deloma popravljalo omrežje električnega tramvaja. Vsa ta popravila pa še oddalec niso bila dogotovljena. Tudi tu je bila prva naloga e. in kr. stavbnega oddelka ne samo da popravi tramvajsko prog, katere je bila vsled bombardiranja poškodovana, ampak da dokonča vsa popravila, katera so pričeli že Srbi. Razen tega so zgrajene tudi nove proge, katere vodijo k raznim bolnišnicam. Zaraditega je zgrajenih novih prog za 2500 metrov. Nove žice se je moralo napeljati za 4420 metrov, a stare žice se je moralo popraviti v dolžini 1530 metrov. Od 1. februarja se smejo na tramvaju voziti tudi civilne osebe. Dnevno se pelje povprečno 8000 oseb. Razen tega se uporablja 30 do 40 voz tudi za prevoz raznega materiala. — Vojno sodišče etapnega poveljstva št. 8 je dne 28. februarja t. l. spoznalo krivim srbske državljane Ivana Gjosova, Jovana Dimića, Dina Nikolova in Dina Markova, vsi iz Krivopolja, ker so kradli razne stvari, ki so last zavazniške vojske ter so bili obsojeni: Ivan Gjosov, Jovan Dimić in Dina Nikolov, ker so pri tem nosili bolgarsko uniformo in orožje, na smrt, Dina Markov pa na deset let težke ječe. Na smrt obsojeni so bili ustreljeni.

Kako je postal laški kralj zet kralja Nikole.

Dočim je še bil Viktor Emanuel III. prestolonaslednik z naslovom princa Neapolskega, je njegova žena-ten delala čeli vladarski rodbini mnogo skrbi. Dejstvo, da smatra papež laškega kralja za usurpatorja, je oteževalo, pravzaprav onemogočilo, da se oženi mladi princa, s katero izmed princezinj iz bourbonske, habšburške, orleanške ali kake druge katoliške knežje rodbine. Iz te neprilike je svojim pomagat princa sam, ker se je odločil za črnogorsko princezino Jeleno. Viktor Emanuel je videl lepo princezino na svojih gostih potovanjih po morju ter se v njo zaljubil. Njegovo ponudbo je princezinja sprejela in za ceno kraljevske krone izpremenila svojo pravoslavno vero v rimsko-katoliško. Ta zakon je bil zakon ljubezni, a obenem z njim se je pričela nova politika Italije. Crispi je to ženitev uporabil za prvo akcijo na Balkanu, s katero je mislila Italija utrditi svoje gospodarstvo na Jadranu, katera je pa ravno v tej vojni doživela popoln polom.

DENARJE V STARO DOMOVINO

Vam pošlje najsigurneje, najhitreje in najtočneje naša stara in zanesljiva domača trdnica, in sicer po najnižji dnevni ceni.

Mi imamo najsigurnejšo in najboljšo zvezo. Denar izplača e. k. pošta potom e. k. poštne hranilnice na Dunaju ali Prve Hrvatske štedionice u Zagrebu brez odbitka.

Mi garantiramo vsako pošiljatev, da denar ne bo izgubljen. Ko smo prepricani, da ni bil izplačan, denar vrnemo.

No jamčimo pa cen, ki se ne pričakovano višajo ali nižajo, zato bomo poslali prejeti denar po ceni onega dne, ko denar prejmemo — večni manj ali več kron, kakor bodo razmere zahtevale, kolikor bo prav, da ne bo zgube na eno ne drugo stran.

Denar nam pošljite po bančnem "Draftu", ki ga dobite v vsaki banki skoro popolnoma zastonj, poštne ali ekspr. Money Order-om ali pa v priporočenem pismu kar gotov papirnat denar.

Danes poslujemo v staro domovino:

5 K za.	7 K	200 K za.	25.00
10	1.50	300	42.00
15	2.20	400	56.00
20	2.80	500	70.00
25	3.60	600	84.00
30	4.30	700	98.00
35	5.00	800	112.00
40	5.70	900	126.00
45	6.40	1000	140.00
50	7.10	2000	280.00
60	8.50	3000	420.00
70	9.90	5000	700.00
80	11.30	6000	840.00
90	12.70	8000	1120.00
100	14.00	10,000	1400.00

AMERIKANSKI SLOVENEČ bančni oddelek, 1006 N. Chicago St., JOLIET, ILL.

TEL.: CANAL 6027.

PRVA SLOVENSKO-HRVATSKA MLEKARNA

F. GRILL'S DAIRY 1818 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Pozor gospodinj! Ako rabite pri gospodinjstvu sveže mleko, dobro sladko, ali kislo smetano, (Cream) ali okusno, doma narejeno maslo, (Butter) oglašite v moji mlekarni.

Jaz prodajam mleko, ki je pasteri-zirano; dobivam ga naravnost od farmerjev. Mleko je preje natančno preiskano in pregledano od Mestnega zdravstvenega urada (Health Department) predno gre iz mlekarne; torej garantiram ali jamčim, da je naravno. Mleko take vrste je posebno priporočati otrokom rejcem.

Mleko razvažam po hišah točno vsak dan o pravem času. Za obilna naročila se toplo priporočam: FRANK GRILL, slovensko-hrvatski mlekar

DRUŠTVO "MARIJE SEDEM ŽALOSTI" ŠT. 50. K. S. K. J., ALLEGHENY, PA.

Ima svojo redno mesečno sejo vsako drugo nedeljo v mesecu v Kranjsko Slovenskem Domu, 57 in Butler St., Pittsburgh, Pa.

Uradniki za leto 1916: Predsednik: John Mravintz, 1107 Haslage Ave., N. S. Pittsburgh, Pa. I. tajnik: Frank Trempush, 4628 Hatfield St., Pittsburgh, Pa. Zastopnik: Nikolaj Prokšelj, 572 Butler St., Etna, Pa.

Društ. zdravnik: Dr. C. J. Syber, 825 Lockal St., N. S. Pittsburgh, Pa. Člani so sprejemajo v društvo od 16. do 50. leta; posmrtnina je \$1000., \$500. ali \$250. Naše društvo plačuje \$5.00 bolniške podpore na teden pri vsaki redni mesečni seji.

Slovenci in Hrvati, kateri še niste pri nobenem društvu, spadajoče h K. S. K. J. se ujudno vobijo pod zastavo zgoraj obenjenega društva.

Za vsa pojasnila se obrnite na zgoraj imenovane uradnike društva. V slučaju bolezni se mora vsak član tega društva oglašiti pri II. tajniku Josip Kajin, 5104 Butler St., Pittsburgh, Pa., isti dan ko zbolni in ravno tako zopet do ozdravi.

Stavbinsko in posojilno društvo 'SLOVENSKI DOM'

Chicago, Ill.

Domače podjetje. Ustanovljeno in inkorporirano po zakonih države Illinois.

Sprejema hranilne vloge in posojuje denar na posestva in na delnice tega društva. Delnice se plačujejo po 25c na teden in vrednost vsake delnice naraste v teku 6 let in 4 mesecev na \$100.00 (sto) dolarjev.

Rojaki! Poslužite se tega izbornega načina pri hranjevanju! Rojaki izven Chicaga! — Pišite za pojasnila!

Louis Duller, predsednik.

Jos. Steblay, tajnik,

1840 W. 23. St.

Frank Banich, blagajnik.

Novice iz stare domovine.

KRANJSKO.

Deželni odbor kranjski je izrekel Egonu baronu Winklerju e. kr. seke. šefu v p. povodom smrti njegovega očeta, bivšega deželnega predsednika, Andreja barona Winklerja, sledeče sožalje: "Ob smrti Vašega gospoda očeta, Andreja barona Winklerja, sprejmi Vaše prebлагородje izraz iskrenega, pretoplega sočutja kranjskega deželnega odbora. Dežela Kranjska se hvaležno spominja mnogoletnega blagoslovenega delovanja plemenitega pokojnika, ki je imel gorko čutje in jasno umevanje za deželo in njeno prebivalstvo, ter mu ohrani za vse čase časten spomin".

Umrli je v Ljubljani gospodična Olga Vilharjeva, hči pokojnega rodoljuba Ivana Vilharja in netjarkinja pesnika Miroslava Vilharja.

Umrli je e. kr. poštni oficijal Janko Voglar v Ljubljani.

Umrli je na Marije Terezije cesti št. 1 v Ljubljani gospod Luka Noč, železniški mojster v pokoju, v starosti 65 let.

Smrtna kosa. Umrli je v Mali Ševnici pri Trebnjem 83 let stari posestnik Bizjak.

Samoumor. Občinski revež Jožef Kozoglav iz St. Jošta, občina Šmihel-Stopiče, se je obesil dne 3. marca na podu posestnice Veronike Žagar v Stopičah. Čeprav je bil Kozoglav pijanec in je živel od beračenja, vendar je imel čiste premoženja v znesku 780 K, katerega je imel shranjenega pri Veroniki Žagar.

V srbsko-italijanskem ujetništvu umrl je dne 9. januarja 1916. na otoku Asinara trgovec in posestnik Frane Hribar iz Vidre pri Vačah. Od začetka vojske je služil pri črnovojniškem 27. pešpolku ter je bil lani, ko je Kōvōszova armada prekoračila Savo, od Srbov ujet. Po prestanih mukah in stradanju skozi Srbijo, Albanijo in iz Valone na Asinaro je našel pokoj v grobu na asinarskem obrežju. Po blagem možu žaluje njegova rodbina, za katero je z neumorno pridnostjo in delavnostjo skrbel, žaluje tudi občina in sploh vsak, kdor ga je poznal. Slovenci bi tako vernih, delavnih in blagih mož zlasti danes potrebovali. Bodi mu lahka tuja zemlja, med nami pa blag spomin!

Vič. Spodnjim Vovkovim na Viču je te dni dopisnica iz Rusije napravila veliko veselje in tolažbo. Sin Frane, o katerem več ko eno leto niso nič slišali, jim je pisal, da je zdrav v ujetništvu ter pozdravlja vse Vičane in druge znance. — Tine Dovjak, katerega so sneženi plazovi te dni zasuli tam nekje blizu Sv. Višarij, je kot vojak delal Vičanom vso čast. Vojaška oblast je staršem v tolažbo poslala dve srebrni svetinji večjo in manjšo, ki ste krasili njegova junaška prsa. Vojaki-tovariši pa sporočajo, da so izgubili s Tineom najboljšega tovariša. Ako bo količkaj mogoče, bodo starši poskrbeli, da se bo njegovo truplo prepeljalo domov, da bo počivalo na domačih viških tleh.

Časniške izgube. Praporščak Frane Basilio, 97. pp., ranjen; praporščak dr. Viljem Bauer, 97. pp., ranjen; praporščak Josip Cvetko, 87. pp. (Gaberje), ranjen; poročnik Ivan Kapalka, 87. pp., mrtev; kadet Milan Plut, 97. pp., ranjen; nadporočnik Ernest Steiner, 9. lov. bat. (Beljak), mrtev.

Dom na Vrščici je plaz popolnoma razdelal in odnesel.

Rešeni izpod plaza. Podpisani pošiljamo pozdrave vsem svojim dragim. Prebivamo na visokih planinah v globokem snegu, ki nas je hudo zametal, tako da se človek ne more ganiti, in snežni plazovi držejo na nas od vseh strani. Prvopodpisani sem bival na robu visoke gore s tremi možmi. Zameteni smo bili tako, da ni mogel nihče do nas hrane prinesiti. Da bi se rešili, sem splezal na podstrežje naše barake in odtrgal deske ter tako napravil izhod iz snežnega groba. A ko sem se prelinil ven, sem se kar pogreznil v snegu. S tovarišem sva odmetavala sneg do vhoda naše barake in delo je uspevalo, a kar naenkrat je pribečal strašen plaz proti nama. Kar sapa ni je zastala. Skočil sem v ozadje barake in potegnil svojega tovariša za seboj. Bila sva na varnem, a ves najim prejšnji napor je bil zastoj; kar sva bila napravila, je plaz vse zasul.

smi, kar tudi mi hvaležno in z veseljem pozdravljamo.

Obsodbe. Dva nastavljenca Gospodarske zveze v Ljubljani sta bila minole dni po § 18., zakona o živilih, obsojena, eden na 14 dni, drugi na 7 dni zapore. Ljubljansko deželno sodišče je obsodilo tudi nekega Haberja iz Maribora zaradi navijanja cen na 2000 kron globe.

Vpijanljive pijače in vojni ujetniki. Notranje ministrstvo je prepovedalo dajati vpijanljive pijače vojnim ujetnikom gostilničarjem, kavarnarjem in zasebnikom. Prestopek se kaznuje s 15dnevnim zaporom ali z 200 K denarne globe.

Odvzet poštni debit. Bosensko-hercegovaška deželna vlada je odzvela poštni debit listu "Československa Samostalnost," ki izhaja v Annemassi v Franciji.

Nemščino je pozabil. Često se pripeti, da pri ljudeh, ki jih zadene kap, nastanejo prav čudne posledice. Rajni ljubljanski spiritual Bulovec ni znal več brati, ko ga je kap zadela, dasi je bil drugače še precej okrevan. — Nedavno je v P. na Koroskem bil opominjan od kapi posestnik A. R., ki je nato popolnoma pozabil nemški jezik, slovenskega pa ne. A čudovito je vtem, da je bil ta mož, rodod Slovenec, poprej hud nemški nacionalec. Sedaj se znova uči nemščine. — V Stuttgartu na Nemškem je meseca decembra 1915 umrl profesor F. B., katerega je zadela meseca oktobra kap. Ko je za silo odzdravel, ni nobenega človeka v hiši poznal, tuje ljudi, sosede itd., s katerimi poprej ni kaj mnogo občeval, pa je poznal.

Prisilno varčevanje mladih delavcev. Svetovna vojna je mladino že od 16. leta naprej spravila do dobrega zaslužka. Posebno v Nemčiji ima izredno visoke zaslužke. Nezrela mladina pa je ta obili denar dostikrat tako rabila, da je bilo njeno zdravje in navedeno v nevarnosti. Vrhovni poveljnik v pruskim Markah je zato odredil, da se mladini pod končanim 18. letom od tedenskega zaslužka ne sme izplačati več kakor 18 mark in k večjemu še eno tretjino višjega zaslužka; ostanek mora delodajalec naložiti v hranilnico, da bo mladi delavec ali delavka po končani vojni imela nekaj premoženja.

Izvoz piva se znatno omeji. Iz Plzna se poroča, da v kratkem izide naredba, ki skrajno omeji izvoz piva. Nekaj malega bodo smele izvažati le tiste pivovarne, ki so prejšnja leta izvažale svoje izdelke v sedanje zavezne ali nevezne države.

ŠTAJERSKO.

Pogreb pokojnega barona Winklerja v Gradcu. V soboto, dne 18. marca, popoldne vršil se je v Gradcu pogreb umrlega pok. deželnega predsednika g. barona Andreja Winklerja z kolikor mogoče veliko častjo. Poleg sorodnikov bila je zastopana tukajšnja e. kr. vlada po namestniku ekse. Clari, podpredsedniku; policijski preds. dvorn. svetniku Wajda, tržaško višjesodno predsedstvo z državnim pravdnikom, tukajšnja čitalnica po deputaciji, deželno vladno kranjsko je zastopal podpredsednik grof Chorinsky. Pogrešali smo zastopstvo dežele kranjske in stolnega mesta Ljubljane, čegar častni občan je bil pokojni. Navzoči so bili tudi oddelki goriških dijakov in goriški deželni glavar. Seveda so bile vse molitve samo latinske, ni se slišala ne nemška še manj pa pokojniku ljuba slovenska beseda. Tako je legel v grob v tuji zemlji človek, ki je vse svoje življenje živel za slovenski narod. N. v. m. p.

Nesreča na železnici. Štajerski mojster Južne železnice Rudolf Rebol iz Maribora je med postajama Judendorf in Gratwein prišel z nogjo pod vlak. Seveda mu je vlak nogo odtrgal. — Pri Mariboru je vlak nekemu delavcu odtrgal glavo.

Nalezljive bolezni na Spodnjem Štajerskem. Na Spodnjem Štajerskem so uradno prijavljene sledeče nalezljive bolezni: Trebušni legar: 8 slučajev v Celju, 7 v Mariboru, po 2 v Lučah, Gornji Bistrici, pri Sv. Lovrenju na Dravskem polju, Vurbergu, Radgoni in pri Sv. Vidu. Davica po 3 slučajev v Mariboru in Celju, po 2 slučajev v Trbovljah, Gornjih Žrjavcih, Slatini, Šostanju, Skrlatica: 32 slučajev v občini Zakušak pri Ptuj, 4 v Mariboru, po

2 v Ptuj in v Mozirju. Osepnice: 4 slučajev v Grižah, 2 v Žalecu, 2 v Celju in 2 v Mariboru. Otrpnje: 1 tilnika: 1 oseba v Mariboru.

Odvetniški izpit je napravil pri zagrebškem nadsodišču dne 17. marca gospod dr. Karel Škapin, sedaj kadet v Mariboru.

General infanterije Edvard baron Succovaty, nekdanji poveljnik tretjega kora, je izdal zdaj brošuro, v kateri se z vsjo odločnostjo izreka za najtesnejšo zvezo med Nemčijo in Avstro-Ogrsko. V brošuri priznava, da prej ni imel ravno prijaznih čustev za Prusijo, da pa je opustil to stališče popolnoma, in da ima, čuvši prusko himno, ravno tako solzne oči, kakor če čuje avstrijsko. General Succovaty se popolnoma vjema z načeli, ki jih propagira nemški poslanec in publicist Namunn, češ, sedanja vojna je pokazala potrebo, da se Avstro-Ogrska in Nemčija še tesneje združita, kakor sta že bili pred vojno. General Succovaty meni, da bo trajala vojna še jako dolgo, če ne nastane v sovražnih državah revolucija in da tudi prihodnji mir ne bo trajen, nego le bolj premirje. Vojaško, pravi general Succovaty, smo z Nemčijo združili že v enoto, kar se jasno spozna iz tega, da je bilo višje poveljstvo nad združenimi armadami v Srbiji poverjeno nemškemu general-feldmaršalu Mackensenu, dasi je vojna proti Srbiji pravzaprav naša vojna. Ogenj vojne, pravi general Succovaty, je Avstro-Ogrsko in Nemčijo skoval v vojaško enoto in po vojni se obroči te enote ne smejo zhrljati. To je naloga nemških in avstrijskih državnikov. General Succovaty živi v zaslužnem pokoju v Gradcu, kjer je tudi izšla njegova brošura, ki ima naslov: Ein alter Oesterreicher und Friedrich Naumanns Mitteleuropa.

Vojni čevlji. Na Štajerskem so res začeli izdelovati "vojne čevlje", namreč čevlje z lesenimi podplati. Najprej bodo s takimi čevlji preskrbeli šolsko mladino, potem pa jih bodo dobivali tudi odrasli. Nismo v stanu presoditi, če naša industrija ni v stanu, preskrbeti zadosti podplatov, da je treba poseči po lesu. To je pa gotovo, da se vsaj glede usnja uganja brezvestno oduševstvo. Če lakomna baba primeča mleku nekaj vode in jo zasačijo, je kaznovana; to je prav in vedno nekoliko pomaga. A če se pogleda, kakve kakovosti je sedanji usnje, ki je morajo ljudje tako drago plačati, pa se človek nehoče vprašati, zakaj se v tem oziru nič ne ukrene. To vendar ni ravno potrebno, da bi vsak usnjar postal milijonar.

Nalezljive bolezni v Mariboru. Mariborski listi poročajo, da je bilo v mestu kontumahiranih več vojaških oddelkov in da so izdale vojaške oblasti najstrožje odredbe proti širjenju nalezljivih bolezni.

Uboje Slovenske gorice. Iz Slovenskih goric poročajo: Zadnje deževje je napravilo v naših krajih veliko škodo. Ne samo, da je vse zaostalo, so še nastali vsled prevelike mokrote plazovi. Cele parčete vinogradov, sadonosnikov, njiv in gozdov je zdrknilo v nižine. Ceste so v takem stanju, da ni mogoče voziti. Hudo bo letošnje delo na polju. In ves gnoj je še za izvažati. Slaba prede.

PRIMORSKO.

Iz Gorice. Dne 19. marca na vse zgodaj je bilo zopet videti več vrst italijanskih ujetnikov, ki so korakali na železniško postajo eden izmed njih se je oglašil in rekel, da je bil že dve leti v Gorici v službi. Pripoveduje se, da leži iz sedanjih bojev pri Rubijah, ob Soči in v Grojni na tisoče mrtvih italijanskih vojakov. — Goriška policija dobi sivo vojaško obleko. — Mehaniku Peršiču je bil ukraden bencinov motor dveh konjskih sil. — V zemlji je še vedno dosti krompirja od lanskega leta, katerega ljudje ne morejo pobrati, ker je preblizu sovražnih jarkov. — Vreme se je zjasnilo in tudi topovi precej mirujejo. Dozdej je največ trpel levi del mesta, posebno proti južnem kolodvoru. Muličeva, tovarna za kmetijsko orodje na Mirenški cesti je uničena. Muličevi sinovi so že pred vojno z Italijo utekli na Italijansko. Mulič je imel tovarno tudi v Batujah tik vipavske železnice. Hiša mehanika Brešana pri podgorskem mostu je do tal podrta. — Mestni občinski urad je izdal ukaz, da se morajo zglasiti vsi moški in ženske od 14 let naprej. — Kave ni več dobiti; za sladkor dobimo izkaznice. — Sedaj se bode zopet začelo izdajati legitimacije civilnim osebam za nužno opravila.

Dne 20. marca se je spravil sovražnik s svojimi topovi na levi del mesta, kjer je južni kolodvor, potem na Korzo in Tržaško cesto; padale so granate velikega kalibra. Na Korzu je zgorela lepa nova hiša pokojnega zidarskega mojstra Rossija; ognjegasec se je zahvaliti, da se ogenj ni razširil na druga poslopja in vile. Več lepih velikih dreves, ki so bila kras ulice, leži na tleh. — Tovarna za žigalice na Tržaški cesti je tudi dobila veliko poškodb in se podirajo še tisti zidovi, ki so ostali pokonci. V šolski ulici je danes posebno trpela vila grofa Coroninija, pa tudi druge zgradbe. — V Solkan radi sovražnikovih krogel zadnji čas sploh ni bilo mogoče iti. — Vreme imamo sedaj lepo in solčno. Ker pride pošta kasno zvečer, prejmemo liste in druge še naslednji dan.

Prestolonaslednik na soški fronti. Feldmaršallajtnant in vice-admiral nadvojvoda Karol Fran Josip, ki se je mudil na soški fronti, si je ogledal zadnje dni razne čete. Posetil je severne čete, bil v artilerijskih postojankah in dekoriral mnogo vojakov. Za vsakega je imel pohvalne besede. Z največjim zadovoljstvom se je mogel prestolonaslednik prepričati o izvrstnem razpoloženju in zadržanju čet in o njihovem vztrajnem, veselem bojnem pogumu.

Razpuščene občine v Dalmaciji. "Smotra Dalmatinska" poroča, da so razpuščene občine Budva, Grbalj in Paštrovići.

Z Vojsčine. Dne 6. marca sta obhajala tukaj zlato poroko zakonska Jožef Pirec in Marjana. Ženin ima 74 let, nevesta 73. Jubilarita sta pridna gospodarja in roditelja osmerih otrok, ki so vsi še živi. Eden izmed otrok je duhovnik, prečastiti gospod Valentin Pirec, župnik v Čepovanu. Oče Pirec, zlatoporočeneec, je po Krasu sploh znana, spoštovana oseba, moč trdnega značaja, krepke volje, cerkveni ključar veliko

let. Obhajala sta poroko prav tiho in skromno. Bog jima daj večnati tudi še diamantno poroko!

Volkovi v Liki. Volkovi so se pojavili v takem številu, kakor doslej še nikdar. Samo okoli Ramljan, Čakana in Perušica so podavili volkovi nad 300 glav goveje živine, ovace in koz. Ljudje potrebujejo pušk, da bi postreljali volkove.

V Vipolzhah, ki spadajo pod veliko koščenansko občino, v kraju, kamor se pride iz Moše za Ločnikom po lepi ravlini, je ostalo okoli 170 oseb. Drugi so raztreseni po Italiji. V Pinerolu v Italiji blizu francoske meje so med drugim Anton Školaris, vikar Piri in služkinja barona Teuffenbacha.

Požar v Labinjah. V kraju Labinje v občini Cerkno na Goriškem je nastal požar na hlevu kneza Sovreana. Zgorelo je tudi več goved, baje devet. Pri sosedu so rešili živino. Nekaj reči so rešili pri obeh hišah, ali ognja ni bilo mogoče pogasiti, da bi se bila preprečila velika nesreča. Sumili so takoj nekega Jurežvega, po domače iz Labinj, majhnega šepastega človeka, da bi bil on zažgal. Pravijo, da je hotel malo poprej pobrati nekaj pšenice pri hiši, kjer je začelo gorenje, pa ga je gospodinja odgnala. Ko je čutil, da ga zasledujejo, si je hotel končati življenje v nekem seniku Ustrelil je s puško dvakrat nase, ali prijeli so ga nezavesnega in odpeljali v Cerkno, kjer je prišel k zavesti in baje priznal svojo krivdo. Sedaj leti sum na tega človeka tudi radi strašne smrti družine Biček v Ravneh, o kateri smo svoj čas poročali.

Ne zaslužijo! V Gorici so ostala tudi po novih prekrstitvah ulice vsa ulična imena samo italijanska. Ali laški jezik, jezik, države, ki nas je izdala in napadla, še zasluži tako prvenstvo? Vsak Avstrijec mora reči: Ne! Gorica je središče dežele, v kateri prebiva večina Slovencev. Italijanov, prečutih iredentističnega duha, ki je hotel imeti Gorico "samolaško", je sedaj v Gorici silno malo, večina teh ljudi je pobegnila, zakaj torej še sedaj samo laške ulične napise? V Gorici bo po vojski velik tujski promet in ta naj dobi samo laške napise, kakor bi bila Gorica in Goriška samolaška?! Slovenska goriška županstva, slovenski poslanci — pojdite po svojih zastopnikih v velikem odposlanstvu na Dunaj in povzdignite zahtevo, da dobi Gorica tudi slovenske ulične napise! Zunanje lice Gorice mora biti odločno avstrijsko — avstrijsko stališče pa je istovetno z enakopravnostjo in enakoveljavnostjo vseh narodov! Italijani ne zaslužijo ne po številu, ne po svojem duhu, ne po svojem delu, da bi se jim dajalo prvenstvo pred Slovenci na Goriškem! Italijanska prednost je laž v samolaškem značaju Gorice, iz katere črpajo svojo zahtevo po Gorici. Zato je avstrijski interes in Avstrije moramo skrbeti, da to neresnično trditev o samolaškem značaju Gorice povsod pobijemo — tudi pri uličnih napisih!

Ranjen se nahaja v bolnišnici na Dunaju, I., Baekerstrasse 10, narednik Josip Čhovin iz Gorice, pekovski mojster v ulici Formica.

Pod vlak je padel z odbijalnikov voza za premog železničar Josip Kotnik na Reki. Kolesa so mu odtrgala glavo in levo roko.

Zanesljivo pride sedaj denar v staro domovino.

Do dobrega sem se prepričal, da dospejo denarne pošiljatve tudi sedaj zanesljivo v roke naslovnikom; razlika je le ta, da potrebujejo pošiljatve v sedanjem času 20 do 24 dni.

Torej ni nobenega dvoma za pošiljanje denarjev sorodnikom in zancem v staro domovino.

K 100 velja sedaj samo \$14.50, K 1000 samo \$142.00 s poštnino vred.

FRANK SAKSER

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
6104 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Na kosilu pri cesarju.

(Po resnični dogodbi spisal
P. Bohinjec.)

Jurija Brenteža udje so že stari. Rad poseda po ognjiščih in premišlja, kako je bilo, kako je in kako bode. Marsikaj je izkusil v svojem življenju, marsikdo si je zapomnil. Toda človek peša po telesu, peša po duhu. Nič več ni imel tistega spomina, kakor včasih. "Ej, ej, vse leze v zemljo!" dejal je rad.

Kadar je stric Jurij Brentež mnogo dremal po dnevu, ni se dal tako hitro odgnati raz klopice na širokem ognjišču. Jezik se mu je razvzolal in povedati je hotel vse, kar si je domislil in — izmislil. Posebno rad je pripovedoval, kako je bil pri samem presvetlem cesarju na kosilu. Seveda so ga morali vselej prositi, da je povedal.

"Torej vi hočete vedeti, kako je bilo takrat, ko sem bil pri cesarju na kosilu? Zdi se mi, da ste že slišali."

"Jaz še ne," oglašil se poredno drobnji deček na kolen klopice.

"Stric, jaz tudi ne," ponovi za njim deklica, ki je predla.

"E, povejte, stric, kar povejte! Jaz sem že slišal, a lepe reči človek zmerom rad sliši in vidi. Le pomislite, kolikokrat gremo v cerkev k sveti maši in pridigi, in vendar se nikoli ne naveličamo."

"To je bila beseda gospodarjeva. Sedaj je stric Jurij vedel, da ni da bi molčal. Gospodarju je vselej rad pritegnil.

"Torej o cesarjevem kosilu boste slišali. No, to ni kar si bodi! Le zapomnite si, otroci, kar je vaš stric doživel. S tem se ne more ponasati vsaka hiša, da bi cesar njene ljudi vabil na kosilo."

"Kaj vas je sam cesar povabil na kosilo, stric?" poprašala ga deklica.

"E, kaj, cesar me ni, saj cesar ne vabi sam. Za to so njegovi ministri."

"Torej kateri minister vas je povabil?" poprašal zopet starejši fant strica.

"Kaj jaz vem, kako so ga klicali? Jurij vem da ni bil, ker sem mu jaz povedal svoje ime, a ni mi rekel 'zenso.' (Tako se kliče na Pivki človeka jednakega krstnega imena. Gl. Wolf-Plet, Slovar, II. str. 958,959). Da ni bil Brentež, sklepam iz tega, ker si nisva nič v sorodu."

"Torej kako vas je povabil tisti minister?"

"Kako? Kakor se za take visoke gospode spodobi —"

"Kakor ste bili vi, kali?" pristavi poredno deklica.

"Kakor so ministri, butice! To imate malo v glavi. Kaj bo, kadar boste toliko stari, kakor jaz? Saj vas ljudje še razumeli ne bodo... Torej cesarjev minister je nosil na mizo."

"Hi, hi, hi!" zasmeja se vsi.

"Nikar se ne smeja! Jaz nič ne predeвам, kar se ne sklada."

"Kdaj pa je bilo to?"

"Jaz sem že dosti poskusil, otroci! Vi ne boste nikoli tega. Bil sem na Laškem v ognju pod Radeckim —"

"O Radeckem boste drugič povedali, stric!"

"Pa kako vam povem o cesarskem kosilu, ako vam ne povem o Radeckem?"

"Le pustite strica, naj sami povedo," oglašil se gospodar in takoj je bil stric rešen zapletenih vprašanj. Sedaj šele se ojunčati. Pipa mu je začela ravno kar prav dobro vleči, da so se kar kolobarji prekučevali pred njegovim obrazom.

"Torej bilo je zgodaj spomladi. Snega je bilo še obilo povsod. Ravno semenj je bil v Sežani tisti dan, ki ga nikoli ne pozabim. Jaz sem hodil na Šempeterski kolo-dvor sneg odkidavat. Tisto zimo ga je padlo, da je zemlja stokala. Kar nam udari na uho, da se pe-lje danes sam presvetli cesar skozi Šempeter v Opatijo. Kdo je bil bolj vesel te novice, kakor Jurij Brentež, vojak pri grenadirjih! Komaj smo začeli dobro delati, kar položim lopato na ramo in rečem tovarišem: 'Danes pa jaz ne bom več delal, ker je cesarjev dan. Še ko sem bil pri vojaki pod Radeckim — celih štirinajst let sem hrustal komis in puhaj-turški tobak — ne vem se spom-njati, da ne bi praznovali takrat, kadar je bila cesarska parada. Jaz danes ne bom kidal snega in ga ne bom.' Tako rečem in odidem."

Kmalu jih je prišlo še nekaj za menoj. Sli smo naravnost v re-

stavracijo in naročili črnega Istri-jana. Tudi prav vkusnega gulja-ša smo si privoščili, da nam je paprika kar raztezala usta.

Tako smo sedeli v gostilni, nor-čevali se iz tovarišev, ki so prezo-bili zunaj, pomenkovali se o voj-skah, davkih, cesarjevem priho-du in o cesarskih ministrih. Nad vse pa smo preretavali cesarsko kosilo. Nič se ne smeja, otroci! Kaj mislite, da cesar tako ko-si, kakor smo mi nočej večerjali? Našega gospodarja hiša ni toliko vredna, kakor stane cesarja jedno kosilo."

"Povejte, stric, povejte, kako ste kosili pri cesarju?"

"Nikar ne bodite tako objesni in ne presekavajte mi besedij: vse po vrsti, kakor so hiše v Trsti. Ne-kateri so trdili, da bo kosil na po-staji v I. razredu restavracije. Jaz pa sem temu oporekal in de-jal, da ima cesar svojo kuhinjo, svoje kuharje in da bode kosil v vagonu. Še prav zameril sem se restavraterju, ker sem mu rekel, da njegova gospa ne zna tako ku-hati, kakor znajo na cesarskem dvoru. In jaz sem res tudi pravo pogodil. Kdo bo nič starega vo-jaka, ki je bil že v ognju za cesar-ja? — In no, čakali smo, pogovar-jali smo se, dokler se tovariši po-lagoma ne poizgubé iz gostilne, jaz pa ostanem sam in premišljam, kako bi človek vreden postal oku-siti cesarjevega kosila. Tako pri-jetne misli so se sukale okrog mo-je glave in dišalo mi je — ne vem, ali iz restavraterjeve ali iz cesar-jeve kuhinje, ki je bila tisti čas še precej daleč od Šempetra. Kaj misli si Jurij, po ženskih se dá véasih marsikaj doseči. Zato mi brž pride na misel Rokeeva Mici-ka, ki je služil pri postajnem na-čelniku. Brž vstanem, plačam in hajdi do Micike. In res! Miciki se imam zahvaliti, da sem prišel na peron, ko se je kadilo na cesar-jevi mizi. Še domov sem skočil, preoblekel se in napel na prvi sre-brno medaljo. Tako sem bil pre-skrbljen z vsem. V glavo sem ga dobil ravno toliko, da sem bil sr-čen."

Ko odbije v šempeterskem zvo-niku ura dvanaajstkrat, trepetalo je vse srce. Ravno nekako po dvanaajsti uri je moral prisopihati cesarski vlak. Kdo bi si zapomnil vse tiste minute ali sekunde! Vsi železniški uradniki os bili naprav-ljeni tako, kakor bi jih bil vzel iz skatljice. Železniški služabniki vsake vrste so se svetili, kakor bi jih bil naročil nalašč z Dunaja. Prestopali so se pogostoma, ker jih je zeblo. Celó okrajnega gla-varja sem videl hoditi s čudnim klobukom in petelinovim perjem. Meni je Micika priskrbela prostor ravno pri vratih, ki drže v I. raz-red restavracije. Vse čaka nestrp-no, kdaj približja cesarski vlak.

Naposled prifrči. Vse je bilo ti-ho. Vagon, v katerem je bival ce-sar, bil je iz samega stekla. Ko-lesa so bila menda zlata, dimnik pri stroju pa menda srebrn... "Kar povejte, kako ste kosili, stric! Potem gremo molit in spat. Tisto o vagonih povedali boste drugikrat," reče gospodar stricu, ker je vedel, da bo opisal cesar-ski vlak na široko.

"Vse zložno in počasi. Torej, kako je bilo? Cesar je kosil v va-gonu, kakor se jaz že poprej na-povedal. Ministri so stregli in le-tali sedaj po to, sedaj po ono v restavracijo. Imeli so srebrne in zlate duške, obleko vso z zlatom obšiti, škornji pa so se jim svetili, da bi se bil lahko vanje pogledal. Prijazni so bili, jako prijazni; ni čuda, da sem jaz postal tako na-vdušen in srčen."

"Morda pa niso bili ministri, stric! To so bili najbrže cesarjevi služabniki," prekine ga gospodar.

"I kaj so pa ministri drugega kakor služabniki cesarjevi? Mi-nistri so bili in nihče drugi. Jaz sem jih videl in govoril z njimi, ali razumete? In kaj še?"

"Ali ste z vsemi govorili? Pa saj so vam stregli, ali ne?" poprašal zopet gospodar.

"Seveda s tistimi, ki je... Toda počakajte! Ko jaz stojim pri vr-tih med kosilom..."

"I kaj niste sedeli zraven ce-sarja?" vpraša dekle.

"Ne zraven cesarja samega, zraven ministra sem pa bil. Ravno je nesel iz vagona od kosila peče-no raco, ki je ostala še skoro ce-la."

"Kaj ste tako malo jedli, stric?" vtakne se fant vmes.

"Bodi tiho, da povem do konce! Ko torej minister nese jed iz va-gona v restavracijo, zagleda me-ne. Kako bi me ne! Kaj mislite,

da sem bil takrat tak, kakoršen sem sedaj? Kar prevzelo je vsa-koga, kdor me je pogledal. Po vo-jško salutiram. Minister me po-gleda, obstoji. Moji starosti je bil. Težko, če nisva bila pod Ra-deckim skupaj na Laškem. Po-praša me, kdo sem? Jaz pa hitro po vojaški:

"Melde gehorsamt, Georg Bren-tež, Infanterist beim Kuhn-Regi-ment, III. Compagnie, II. Zug." (Ponižno zglašim, da sem Jurij Brentež, infanterist pri Kuhn-ovem polku, III. kompaniji, II. vlaku).

"Wollen Sie?" (Ali hočete) vpraša me še po nemško.

"Bitte schön, Herr Minister." (Prosim lepo, gospod minister) — odrežem se, in race je romala v roke roke. Nasmehnil se je, pri-jazno pomežikal in odšel v sobo.

Jaz pa zavijem raco v papir, in ko je cesarski vlak četrt ure po-zneje žvižgal proti Reki, žvižgal sem tudi jaz z raco proti domu. Ti, gospodar, si okusil to cesarsko raco, to vem, a pomniš težko, ker si bil še otrok. Napravil sem vsem domačim lepo pridigo, da si za-pomniš, kdaj sem jim prinesel ostanke od cesarjevega kosila."

"A pri cesarju vendar li niste bile na kosilu," zbode strica naj-starejši fant.

"Kdo pravi, da ne? Kaj niste slišali? Poprašaj gospodarja, ki je sam okušal ostanke cesarjeve-ga kosila!"

"Res je, res, otroci," potrdi gospodar stricu, zato, da je kon-čal svojo zgodbo o kosilu pri ce-sarju, drugače bi se bil stric Jurij prepisal še do polnoči s porednimi fanti in deklicami, ki so ga tako radi dražili, dasi jim je napove-dal toliko lepih stvari. Mladi ljudje so res poredni.

Gospodar je vzel molek v roke, stric Jurij je otresel svojo pipo, in kmalu ni bilo čuti drugega ka-kor pobožno molitev in prasketa-nje pojemajočega ognja na ognji-šču.

Prilike v Belgradu.

Te dni sta se mudila v Belgradu predsednik zagrebske obrtniške in trgovske zbornice Vjek. Heinzl in tajnik Paskijević-Čikera, da proučita obrtne in trgovske raz-mere v okupirani Srbiji. Naše oblasti so ju ljubezljivo spreje-le ter jima šle povsodi na roko. Funkcionarja sta spoznala, da razmere še niso povsem urejene in da se potrebščine prebivalstva za enkrat omejujejo na živila, oble-ko, obutev in stavbni les. Vendar pa pripravljajo okupacijske obla-sti razna večja dela, ki bodo dala trgovini in obrti kmalu večje in obsejnejše posle. Glavno pažnjo posveča okupacijska uprava ce-stam in železnicam ter drugim prometnim sredstvom. S 1. mar-cem se je pričel tudi redni privat-ni poštni promet med monarhijo in Srbijo. Za pospeševanje trgo-vine je ustanovljeno v Belgradu e. in kr. osrednje blagovno skladišče kot posredovalni organ med pro-ducenti in trgovci v deželi. Trgo-vina postaja živahnjejša, obrt pa se še ni razvila. Vendar se vračajo polagoma tudi obrtniki, v kolikor niso odšli kot vojaki s srbsko ar-mado. Etabliiranje trgovcev in obrtnikov iz monarhije je dovo-ljeno le pod gotovimi pogoji, ki jih je prav tekoče prevzeli. Belgrad ni tako v razsulu, kakor se splošno misli. V notranjem mestu so le posamezne hiše razrušene, pač pa je industrijski del mesta pri Top-čideru hudo poškodovan. Nekatere zgradbe popravljajo vojna upra-va v lastni režiji. Vodovod, klav-nica, tramvaj, javna razsvetljava zopet jedno funkcionirajo, orga-nizirana je tudi že gasilska in fi-jakerska služba, preskrbljeno je za redni dovoz trgovskega blaga iz monarhije. Aproximacija mesta je sedaj zadovoljiva, za javni red je vzorno poskrbljeno. Zaupanje v naše oblasti narašča in v Bel-grad se vrača dan za dnevom več prebivalcev. Mesto jih šteje danes že zopet 55.000. Edini srbski list "Beogradske Novine" se tiska v 12.000 izvodih ter se bo kmalu spremenil v dnevnik (sedaj izha-ja trikrat na teden) ustanavlja se že tudi še eden list-dnevnik.

Na filipinskem otočju se govori 31 raznih jezikov.

Brazilijski oreh preje ne obrodi, predno ne doseže 50. leta. Te vrste drevesa dovčakajo zelo visoko starost in dajejo navzlic temu še vedno šad.

ZAHVALA.

Podpisani se tem potom iskre-no zahvaljujemo Rev. Jakob Čer-ne-tu, župniku slovenske fare Sv. Cirila in Metoda v Sheboygan, Wis. za vso njegovo izkazano namu gostoljubnost in postrežbo povodom našega obiska te dišne in cvetoče slov. naselbine dne 7. maja t. l., ko se je ondi obhajalo slovesno petletnico obstanka fa-re.

Lepo zahvalo izrekamo tudi cenj. društvu sv. Cirila in Meto-da šte. 144 za prijazni in sobrat-ski sprejem pri mesečni seji vr-šeči se ta dan. Posebno prisrčno zahvalo pa izrekamo Žensk. podp. društvu "Kraljice Majnika", št. 157, osobito tajnici in blagajni-čarki, ker so nas njih hečrke pri slavnostnem skupnem društv. se-stanku zvečer v cerkveni dvorani iznenadile s tako lepimi šopki. Vsem skupaj kličemo: Živeli! Ži-vela cela slovenska naselbina v Sheboyganu! Prijetno preužite urce v Vaši sredini dne 7. t. m. si bomo ohranili dolgo časa v spo-minu.

Paul Schneller, predsednik, K. S. K. J.

Josip Zalar, gl. tajnik, Ivan Zupan, urednik "Gla-sila K. S. K. Jednote."

Gregorijanski koledar v Srbiji.

C. in kr. generalni gubernator v Srbiji je uvedel z dnem 17. febru-arja za celo od naših čet okupira-no Srbijo gregorijanski koledar. V privatnem življenju se sme sieer rabiti tudi julijansko, toda le z gregorijansko navedbo datuma. Prestopki se bodo strogo kazno-vali.

Otroci pokojnega prestolonasled-nika Franca Ferdinanda pri birmi.

Praški nadškoč kardinal Skr-bensky je 1. marca podelil v grajski kapeli v Konopištu otrokom pokojnega prestolonaslednika nad-vojvode Franca Ferdinanda in vojvodinje Hohenberg zakrament svete birme. Betra knežinja Ho-henberske je bila nadvojvodinja Marija Terezija, bote kneza Mak-sa in kneza Ernesta pa prestolo-naslednik nadvojvoda Karol Frane Jožef, katerega je zastopal dr. Ja-roslav grof Thun.

Dragocena krava.

Neki farmer v Woodland, Cal., ima menda najbolj drago in naj-več vredno kravo na celem svetu. "Tillie Alcaltra" tako je ime te holštajnske krave je dala tekmo zadnjih 2 let že 60.267 funtov mle-ka, samo lansko leto 30.451 fun-tov ali povprečno 50 kvartov na dan. Samo za mleko, brez suro-vega masla dobiva ta farmer na leto nekaj nad čistih \$1000.

Sedaj se počuti dobro.

Gospa Elizabetha Jakob je bila hudo bolna; njen želodec je bil slab, tako tudi prebava; stol ne-reden, enkrat v 4 ali 5 dnevih in še takrat, z krvjo pomešan, tako da ni vedela več kaj storiti? Naro-čila si je Trinerjevega ameriške-ga zdravilnega grenkega vina in sedaj pravi tako: "Jaz vam pi-šem zato, da vas obvestim, da se sedaj počutim zdravo. To je bilo dobro zdravilo, ker jaz sem se boljše počutila kmalu potem, ko sem ga pričela jemati. Elizabetha Jakob, box 58, Alcieja, Mich." Ve-čina naših boleznih izvira iz že-lodca, kadar pravilno ne prebav-lja. Kakor hitro se vam kakšne nerednosti prikažejo, kakor: gla-vobol, vrtoglavost, utrujenost, nervoznost, potem izgubite okus. Ne čakajte več v takih slučajih, ampak začnite jemati takoj Tri-nerjevo Ameriško zdravilno gren-ko vino, ker to vas bode zopet ne-redilo normalne, ter vam bo okre-pilo prebavne organe. Če si odstra-nite vzrok bolezni, potem posta-nete zopet čili in krepki. Dobi se v lekarnah. Cena \$1.00. Jos. Tri-ner, izdelovalec, 1333-1339 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Trinerjev Liniment je pohval-jen od vsacega, kateri je toliko srečen, da ga ima doma kadar ga potrebuje. Isti je neprekosljiv pri izpahnenju, bolečinah in ote-kljih udih in za druge slične bole-zni. Cena 25 in 50 centov, s poš-ti 35 in 60c. (Advertis.)

Izučena slovenska babica se priporoča slovenskim ženam v La Salle, Ill., in okoličij; pomagam tudi slabokrvnim ženam. KATARINA TRLEP, 24 — 5th St. Telefon št. 452.

Denar naložen pri nas je varno shranjen.

Priporočamo se Slovincem, da vlagajo denar pri nas bodi na to-koval ali obrestni račun in jim zagotovimo vselej kakovostno postrežbo.

Plačujemo po 3% obresti na denar uložen na obrestni račun.

MI podpiramo Slovence in se torej tudi priporočamo nj-bovi naklonjenosti. Pri nas lahko naložite denar že v Jolietu ali pa v katerikoli drugem kraju Zdr. drž. Dva člana K. S. K. Jednote sta naša dolgoletna volnibena: g. Jos. Dunda, predsednik našega odbora K. S. K. J. in g. Jos. F. Skjinar.

Naša banka je pod nadzorstvom vlade Združenih držav.

Podijamo denar v stare domovino zanesljivo in po najnižjem kursu. Oddajamo v najem varnostne Mrinčice po \$3.00 na leto za shranjenje vrednostnih papirjev in listin, kjer so vedno varne pred ognjem in tatvino. Izdajamo menjice na vse kraje.

Poslojpe, v katerem so naši uradi je lastnina te banke. Naša banka je depozitni urad za mesto Joliet, za okraj Will, za državo Illinois in za vlado Združenih držav.

The Joliet National Bank

JOLIET, ILLINOIS

Kapital \$150,000. Rezervni sklad \$300,000.

Zapomnite si

rojaki, da Amerikane ne more biti Kranjci, če se prav se-demkrat na glavo postavi; to je gola resnica. Vsak vesten in soliden trgovec se drži tudi resnice s tem, da ponuja in prodaja svojim odjemalcem to, kar v resnici importira. Tega gesla se drži škrom Amerike znana in edina samostojna slovenska importna tvrdka A. Horwat, ker piše na svoje steklenice "Kranj-ski importiran brinjevec, Slivovec ali Tropinovec, katerega v res-nici importira. Sedaj se te pišaje ne more dobiti iz starega kraja, jaz je imam pa še obilo na rokah od preje. Vlada Zedinjenih držav vsacega strogo kaznuje, ki bi skušal prodajati navadno blago za importirano."

In vendar je najti pri nas mnogo takih ljudi, ki ponujajo občinstvu razne nikerje, ter pišejo na steklenice: Kranjski Brinjevec, samo da mečejo odjemalcem pesek v oči in da naše ljudi slepijo s takimi besedami. Jaz prodajam tudi tak brinjevec, ki ni importiran po \$6.50 zabo, na galone pa po \$1.75 Double Stamp 1905 katere vrste ga hočete.

ANTON HORWAT, importer in trgovec z žganjem na deholo. 1827 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Martin Nemanich

slovenska gostilna in restavracija

Rojaki Slovenci vedno dobrodošli!

Zaloga in prodaja pristnega

domačega vina.

Telefon: Canal 80

1900 W. 22nd St.

Chicago, Ill.

Za zastave, regalije in vse društvene potrebščine.

Prva in najstarejša domača tvrdka

F. Kerže Co.

2711 So. Millard Avenue

Chicago, Ill.

Vse delo in blago garantirano. —

Ceniki zastonj.

DOBRODOŠLI

mi cenjeni rojaki Slovenci iz Chicaga in okolice v mojo

GOSTILNO

kjer se toči vedno sveže izborna "Hoerberjevo" pivo, razno-vrstno žganje in naravno, doma spleharino vino.

Gostom so opoldne na razpolago okusna jedila iz domač-e kuhinje, tako tudi mrzel prigrizek. Svoji k svojim!

John Zvezich

2294 Blue Island Ave.

CHICAGO, ILL.

Telefon: Canal 2363.

DOMAČA NARAVNA OHIJSKA VINA

prodaja

JOSIP SVETE

1780-82 E. 28th St., Lorain, Ohio

CONKORD RDEČE VINO \$25.00 barrel

DELAWARE BELO VINO \$35.00 barrel

Pri manjih naročilih cena po dogovoru.

Vina so popolnoma naravna, kar jamčim.

Naročilo je pridejati denar ali Money Order.